

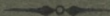
191642

SZENT-JÓBI

SZABÓ LÁSZLÓ

HÖLTEMÉNYES

MUNKÁI.

S z a b o

L á s z l ó

M u n k á i .

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

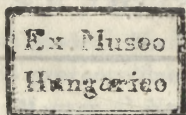
Országos Széchényi Könyvtár

SZENT-JÓBI

SZABÓ LÁSZLÓ

KÖLTEMÉNYES

MUNKÁI.

DEBRECZENBENN

NYOMTATTA TÓTH FERENTZ.

1820.

*Ámbár gyenge illatotskám
Nagyon messze nem terjedhet,
'S nagy mellyéket bé nem tölthet:
Tág leszsz nekem egy kis környék,
Ha bétölti illatotskám.*

Idősebb Gróf Rádai Gedeon. Orpheus
II-dik Kötet. Halak Havai 2-dik
Darab.

191.642

INDÚLJ-DAL.

DOBOZY LAJOSHOZ,

(*midőnn először táborba ment.*)

Rajta Pajtás!

Nagy a' hajtás,

Indulj Bukovinának;

Itt is ember,

Itt is fegyver

Kell a' Hazának!

Tölts puskát, kardot köszörülj,

Ily jó szerentsédnek örülj!

Magyar a' Nemed.

Tudod, ember kell a' gátra,

Lajos! hogy maradnál hátra?

Menj Törökre,

Hogy örökre

Éljen érdemed!

Már Márs régenn

A' térségenn

Sipjait hangoztatja;

Vitézséggel ,

Nyereséggel ,

Népünk biztatja.

A' dob , trombita , harsognak ;

Az ágyúk zúgnak ropognak ,

A' várnak dülnek.

Rontnak a' Magyar fegyverek ,

Húllnak a' Török emberek ;

A' zsákmányok ,

Ragadványok ,

Halmozvást gyűlnek.

Szabáts Vára ,

Pántsovára

Tsak hamar következett ;

Mind két várral ,

Kevés kárral ,

Népünk egygyezett.

A' sok oktalan ökröket ,

A' gyülevész Törököket

Leapritottuk.

Elfogtuk Fő Vezéreket ,

Zászlójokat , fegyvereket ;

A' rabokat ,

Mint barmokat ,

Fogva hajtottuk.

Most a' vitézt ,

Bátor hív kézt ,

Hir , név , préda , követi ;

A' tisztelet,
Mások felett

Őket szereti.

A' te véred sem víz, Lajos!
Annak nintsen semmi bajos,
A' ki mit szeret

Menj! ott szerzik az érdemet,
A' jó hirt, az igaz Nemet.

Menj! hogy prédát,
Pénzt, paripát,
Nyerj sok ezeret.

A' CZENCZI RÓ'SÁJA.

Fakadj, piros Ró'sa! fakadj tsendesenn;
Kellemes illatod hintsd kedvesenn;
Mert arra tartalak,
Hogy másnak adjalak:
De tudod-é kinek?
A' szép Czenczinek!

Czenczi! kedves gyermek, szívemnek fele!
Öt ha elveszteném, meghalnék bele.
Más ha mást kedvellett,
Nékem Czenczi kellett.
Czenczit úgy szeretem,
Mint az életem.

Teremj kis fa, teremj! sokat 's szépeket,
A' szép Czenczi nagyonn szeret titeket;
Czenczi azt szereti,
Ha az öltözeti
Tele van Ró'sával,
Ró'sa szagával.

OVIDIUSBÓL

TRISTIUM LIBRI IV. ELEGIA 6.

A' barom is az idővel
 Szokik a' vas ekének,
 Tört nyakkal, 's lesütött fővel
 Enged járma terhének.

A' vidám ló idő múlva
 Szokvann meg az oskolát,
 Kemény szája ellágyulva
 Veszi fel a' zabolát.

Az oroszlán oly erővel
 Sem marad mindég vadul;
 'S a' nagy elefánt idővel
 Embert szolgálni tanul.

Idővel a' vad egresek
 Lány szőlő-szemmé nőnek,
 Hogy az almák jók 's édesek,
 Köszönjük az időnek.

A' kalászt, a' búza - szemet,
 Az idő megérleli;
 'S a' legkeményebb értz nemet
 Ízre porrá tördeli.

A' szomorú szív bánatját
Az idő eloszlatja ;
'S a' könnyes szem bús harmatját
Jobb-kézze száritgatja. —

Hát az idő mindenekenn
Segit tsalhatatlanul :
De szívem e' kereszteken
Szenvedni még sem tanul.

Már két nyár kétszer aratott ,
'S két szüret múlt el vélek ,
Hogy Hazámtól eltiltatott
Számkivetésbenn élek.

Még is azolta békével
Szenvedni nem tanultam ,
'S küszködöm kinom terhével ,
Mint midönn elindultam.

Igy fél a' szokott tinó is
Görbe járma terhétől ,
Retteg az oskolás ló is
Zabolája életől.

Most már én is süjjosabbann
Szenvedek ; mint az előtt ;
Mert, hogy érezhessem jobbann ,
Kinom az idővel nőtt.

'S e' keserves rab-életet
Ha még így nem esmértem :

Most, hogy esmérnem kellett,
 Szivem duplázva sértem.

De hogy is bírjam keresztem
 Ily tsüggedő erővel,
 Vidámságom ha mind vesztem,
 'S avülok az idővel. —

Az új bajnok is erősebb
 Sokkal az új homokonn,
 Mint a' ki ott lett idősebb
 A' vivó-piatzokonn.

Lankad a' vitéz is vére'
 Kiontott ferdőjébe';
 'S ünvánn tsorba fegyverére,
 Elmegy lakta földébe.

Nem árt hat az új hajónak
 A' szélvész dühössége;
 De lehet, 's leszsz is az ónak,
 Egy szélvész által vége.

En is kinom sújja alatt
 Már lettem békételen;
 Mert a' mint az idő haladt,
 Kinom is nőtt szüntelen.

Hidjétek el, hogy lankadok,
 'S gyengül ina lábomnak;
 Hoszszú időt nem is adok,
 Hogy vége leszsz kinomnak.

Mert ah ! erőm fogyatkozott ,
Oda színem 's mindenem ;
Testem bőr - tsonttá változott ,
Alig bírom tetemem.

'S erőtelenült testembenn
Erőtlenebb a' lélek ,
Midönn minden lépésembenn
Tsak kint , tsak jajt szemlélek.

Ah nints Róma ! és Rómával
Barátaim sintsenek ;
Életem kedves párjával ,
Elmaradtak mindenek.

E' helyett rajtam az átok
E' vad nép közepette ;
Így a' mit látok 's nem látok ,
Éltem' megemésztette.

Nints is egyéb reménységem ,
Melyet bús lelkem talál :
Hogy kinom' 's keserűségem'
Eltemeti az halál.

Eltemeti az halál.

AZ EGYÜGYŰ PARASZT.

Amott a' hegyek oldalábann,
 Egy kis mezei falutskábann,
 Egy földes Uraság lakozott,
 Ki egy levélre várakozott;
 'S hogy megkapja az izenetet,
 A' Postára küld egy követet;
 Kinek megígér jó áldomást,
 Tsak hozza hamar azt az írást.
 Sokat tesz egy ittze bor ára!
 A' Paraszt is fut a' postára,
 'S kérdez levelet az Urának,
 Hogy azt kiválthassa magának.
 A' Posta akadván kettőre,
 Kitartja a' kezét előre;
 De Pál nem tudván az árához,
 „Hát hogy adjuk?“ szóll a' Postához.
 A' Posta magát elneveti,
 'S „notz krajtzer“ ez a' feleleti.
 „De hogy Uram! a' méreg drága,
 Négy krajtzár leszsz illő váltsága.

Nyóltz krajtzár? e' fél napszám dija,
Fél márjas, tsak egy kispénz híjja.

Hisz' én megfizetek emberül,

Ez úgy is a' szemétre kerül.“

„En“ mond' e' „nem kontolok fele,
Ket notz krajtzer tsak nid a' fele.“

„Ennye no! hatot adok érte,

Tudom ily drágánn más nem kérte;
De ezt megadom az Uramért,
Kend se pereljen két krajtzárért.

No fogja kend!“ A' Posta erre

Rá néz ez izgága emberre,

'S így felel komor tekintettel:

„Notz krajtzárir akarot tett el.“ —

No, mond Palkó, én megvénhedtem,

Kenyeremnek javát megettem,

Sokat bévettem köszönettel,

Nem vólt bajom tsak e' Némettel,

Semmit sem enged a' szavából,

Vegyen a' lidértz a' bóltjából. —

Azomba, hogy már megfizetett,

Mig a' Posta járt 's keresgetett,

Lassatskánn az asztalhoz ment,

Vagy két levelet ingyenn eltsent:

'S mint ki szénáját jól rendelé,

Pipát tölt, 's ballag hazafelé.

Az Ura mihelyest meglátja,

Kérdezi tőle, „no Pál bátya!

Hát kapott kend még is levelet?

Úgy-é, hogy eljött a' felelet?"

„El ám, de Uram, megvénültem,

Hogy még úgy öszve nem kerültem;

Nem volt ily ára a' levélnek,

Miólta tsak emberek élnek,

Mikor két kis semmi levélért

Hidj' el az Úr, hogy nyóltz krajtzárt kért.“

„Jaj kend a' Postát nem esmerte,

Hiszen úgy van az országszerte,

Szabott ára van ott mindennek,

Már oda tsak fizetni mennek.“

„Bár is Uram! de nem jól tette,

Ki azt elsőbe' megfizette,

Mert el is kényesedik vele,

Ha mindég elkél a' levele.

De én bezzeg, ha megfizettem,

Azt a' Németet rá is szedtem.“

„Hogy hogy?“ „Jaj mert Uram az alatt,

Mig ott a' Posta jött ment szaladt,

Már az Isten vagy áld, vagy megvér,

De látván, hogy annyit meg nem ér:

Még hozzá loptam két levelet,

Úgy-é, hogy ez nagyobb emelet?“

Az Úr katzag, 's kérdezi tőle:

„Hát már Palkó mi leszsz belőle?

Ez mind kettő a' más levele,

De kend osztánn mit tsinál vele?“

„De biz' Uram nem megy e' kárba,
Mert van egy ötsém Fejérvárba',

Kit ez előtt két esztendővel

Egy verbunkos elvitt erővel.

Jó leszsz neki az egygyik levél;

'S megizenem, hogy az Úr is él.“

A' REMÉNYSÉGHEZ.

Óh! ha reménység nem lenne,

Éltét ki kívánhatná?

A' szerelem mire menne?

Ha magát nem biztatná!

A' raboknak mi lágyítja

Keserves vas lántzait?

A' hajósnak mi indítja

Útra, tört tsónakjait?

A' mély tömlőt setét alját

Ez teszi világosnak;

A' beteg vas derékalját

Lágnak 's nyugodalmasnak;

A' keservet, a' bánatot,

Ez lassann eloszlatja;

Ez a' könnyes ábrázatot

Tsendesenn száritgatja.

Hány nyomorúlt, hány szegénynek

Folyna naponként vére:

Ha fénnye egy jobb reménynek

Nem sütné bús lelkére?

Hány szerelmes unalmábann
Választott volna halált?
Midönn végső órájábann
Még reménységet talált.

Jó Reménység! életembe'
Már reá hányszor szedtetl,
Ró'sa helyett kis-kertembe
Mennyi tövist ültettél!
Még is, ah! mert tsak szeretném
Elérni feltételem,
Felöled fel nem tehetném,
Hogy még jól ne tégy velem!

A' TSERFA.

HUSZÁR HADNAGY DOBOZY LAJOSHOZ.

Tserfa te! melyet ültettem

Itt a' kert közepébe,

Mikor vigann enyelgettem

Barátim seregébe',

Nöjj magasra, 's terjeszd meszsze

Nevendék ágaidat;

Gyökered hosszann ereszsze

Árnyékos határidat!

Te szívem szeretetének

Köszönhedd lételedet,

'S azért Lajosom fejének

Szentelem leveledet.

Ő a' ditsőség ösvénnyénn

Most érttünk hadakozik,

A' veszedelmek örvénnyénn

Hiv vérével áldozik.

Őt most a' hir név ösztöne

Nagyokra serkengeti,

A' megölt testek özöne
Vitézségét hirdeti.

Nézd! mely elszánt mérészséggel
Ül fel paripájára,
Ha a' dühödt ellenséggel
Száll tsata piattzára.

Nézd e' kényyén' nőtt gyermeket
Por 's izzadság szennyébe';
Neveti a' veszélyeket,
Bizvánn Magyar szivébe'.

Ah nézd! a' holtak vérébe
Mártvánn búsult fegyverét,
Mint aprítja fel mérgébe'
A' Török vad emberét.

Lajos! megjöveteledig
E' fa felnő számodra;
'S ad, ha ága szélesedik,
Koszorút homlokodra.

'S akkor, mert barátságodnak
Szivem e' fát szentelte,
Azt mondjuk rátett kardodnak:
„Ezt a' Vitéz viselte!”

ACHILLESTŐL A' HECTOR TESTÉT KÉRŐ PRIAMUS.

(*Homeri Iliados Libri 24. v. 485.*)

Achilles ! ki Isten vagy sok érdemedbe' !
 Hogy él még vén Atyád, oh jusson eszedbe !
 Ki mint szinte én is, megélvén napjait ,
 A' sirnak készíti elbádjadt tagjait.
 De bódogabb mint én, mert él Achillesse,
 Van, kiholt örömét mivel éleszgesse ;
 'S hervadó szivének ez egy gondolatja,
 Hogy még kedves fiját élvén megláthatja,
 Önt egy oly enyhítő bal'samot sebére ,
 Hogy megelégedve néz temetőjére.
 De én szegény ! magam oh kivel biztassam ?
 Hol talállok gyámolt, melyenn megnyughassam ?
 Én, a' kinek ötven magzatjai között,
 Kikkel bánatomra az ég gyümöltszözött,
 Tsak egy is előttem nem maradt életbe',
 Miolta Görögök jöttek e' szigetbe.
 Az én Hectorom is, az én szerelmesem,
 Kinek hideg testét most nálad keresem,
 Midönn nagy lélekkel elszánná életét,
 Bétöltvén a' Fátum örök végezetét,

Győzedelmeskedő néped közepette
Szerentsétlen lelkét Styxnek eresztette.
Ha most hervadt testem erőltetésével,
Száraz térdeimnek lassú lépésével
Hijöttem, 's borúlok ö értte székedhez,
Hivénn, hogy irgalmad hívségemnek kedvez:
Óh! kérlek, engedd meg szent indulatomnak,
Hogy temethessem el testét Hectoromnak!
Kérlek élemedett Atyád ősz fejére,
Az igaz Jupiter 's Márs tiszteletére!
Az én szerentsémnek meggondolására,
Mely azonnkivül is megöl nem sokára!
Óh! ne vond meg tőlem e' hideg tetemet,
Achilles! óh szánd meg szent szeretetemet!

Bóldogtalan Öreg! Istenek lássátok!
Ím Priamus, kit oly szépen megáldátok,
A' földre borúlva tsókolja a' fegyvert,
Mely ötven fíjait szeme előtt levert.

A' REGGEL.

Szép ideje a' reggelnek,

Felséges a' szép reggel!

Ha örömet énekelnek

A' madarak sereggel.

Ha a' hajnal hasadása,

'S mosolygó tekinteti,

'S a' reggelszél lágy fúvása

Az éjjelt elkergeti :

Pompás a' hajnal kezdete,

Ró'sa szint ad mindennek,

A' Királyok öltözete

Párja sem lehet ennek.

Már meszszeről az egeket

Lassú tüzzel égeti,

A' hegyektől a' völgyeket

Rendel különbözteti.

A' réti tsepp - harmatokat

Gyöngyökké változtatja,

A' felébredt állatokat

Ró'sa vizből itatja.

Boldog ember, ki reggelét
 Megérheti tsendesenn,
 Kinek szive a' kebelét
 Nem veri félelmesenn!

A' kinek elaluvása,
 'S reggeli felkelése,
 Kinek minden mozdulása
 Jótétének érzése!

Add Uram! hogy reggeletem
 Megérhessem békével,
 Ne kinozzam életemet
 A' rosszszak gyötrelmével.

EGY SZÉP LEÁNYHOZ.

Szép Leány! ifjúságodnak
 Mosolygó hajnalábann
 Vig öröm 's jó kedv játszódnak
 Szép szemed járásábann!

Szelid húzási ortaládnak
 Ártatlanul nevetnek,
 Mézzel kent beszédi szádnak
 Bút 's bánatot üzhetnek.

Ifjú véred! folyamatja
 Gyorsann vér még eredbe',
 Még az élet sok bánatja
 Nem epesztett lelkedbe'.

Még vig szemed tüzességét
 Gond 's bú el nem óltotta,
 S zép ortalád egyenességét
 A' könny fel nem szántotta.

Az álmatlan éjtszakákat
 Még eddig nem esméred,
 A' gyorsann futó órákat
 Tsak örömhöz méred,

Élj szép Leány! élj kedvedre!

Ez most a' te életed!

Úgy is eljutsz vénségedre,

Hogy észre sem veheted!

Óh kellemetes természet!

De miért vagynak vénnek?

Óh ha nem volna enyészet!

Tsak az ifjak élnének.

A' bajt 's a' földi keresztet

Oly nagyonn nem éreznök;

Kire az ég mit eresztett,

Tsak nevetve kérdeznök.

Vig ifjúság! bődlog élet!

Nyári szél, rövid álmom;

Kevés a' jó, 's az ítélet

Több, 's nagyobb, úgy találom.

A' SÍRHALOM.

Piros ró'sa báltozatok!
Légyen sirom alattatok,
 Ha elérem halálom.
Hullott ró'sák levelével
Nyugtassa porom' békével,
 Ama' jóltévő álom.
Úgy is ha vólt vig életem,
Ró'sák! néktek köszönhetem,
 'S homályos árnyéktoknak!
Most is éltem vége felé,
Ha mindenbe únok belé,
 Örvendek látástoknak.
Ró'sák! melyeket szeretek,
Nyugodjon porom köztetek,
 Ha eltakarítottam;
Árnyéktok nyugalalmábann,
Áljon sirhalmom magábann:
 Ez végső akaratom.

HERCZEG KÖBURG GYŐZEDELME

MARTINESTYINÉL. 1789.

Elég volt ez az érdemért,
Hiv és vitéz katonák!
Már a' nyert győzedelemért
Ágyuk szólnak 's orgonák,

Hogy a' Török porta ledül;
'S ez a' nagy győzelem,
Tsak téged illet egyedül,
Óh Köburg Fejedelem!

De a' holt testek halmai,
A' vérré vált ligetek,
Vitezségek oszlopai
Győzhetetlen seregek!

GLYCERIUM.

(Wielandból)

Ah! nints többé a' kit szerettem,
 Az a' jó nyájas lélek;
 Ő vele mindent elvesztettem,
 Meg se kapom mig élek.

Ő érdemli szívem fájdalmát,
 'S terhes sújját kinomnak;
 Egyedül tsak az ő sirhalmát
 Hivom tulajdonomnak.

A' hová őt eltemettettem
 Nints senkinek tudtára;
 'S szép tellyes ró'sákat ültettem
 Szomorú sirhalmára.

Melyek oly szépen virágoznak,
 Mint az ő szép kebele;
 'S ott kedvesebbenn illatoznak,
 Jobb szaggal lévőnn tele.

Egyszer minden esztendőbenn
 A' helyet megkeresem,

Hol egy magános erdőbenn
Nyugszik az én kedvesem.

'S búsult szívem unalmába'
Ró'sát vévénn kezembe :
Így virágzál hajdanába !
Elgondolom lelkembe'.

'S széllyeltépvénn leveleit
Sirjára hintegetem ,
'S ifjúságom örömeit
Könnyezve emlegetem,

Ezen érzékeny harmatja
Hív szívem fájdalmának ,
Légyen kedves áldozatja'
Kedvesem árnyékának.

AZ ELSŐ BOROTVÁLKOZÁS.

Tsak elkerülhetetlenül
 Le kell még is vetetnem,
 Borotva szürös élével,
 Ajakam gyenge szőreit!
 Sebes idő hová szaladsz?
 Miért gyönyörködöl benne?
 Hogy borotvára fogj engem,
 'S ily hirtelen vénné tegyél,
 Az illendő idő előtt.
 Ez már tudom mindég így leszsz;
 Most feketés szört hanyok le,
 'S idővel majd ha megérek,
 Egész fejem fejrre vál.
 De semmi volna még ez is,
 Tsak vége lenne élttemmel
 A' borotváltatásoknak.
 De ez az emberek kinja
 Tovább tart életemnél is,
 Mert még a' sirom szélénn is,
 Tudom, hogy megborotválnak.

EGY MEGVETTETETTNEK KESERVE.

Utánnad folynak könnyeim,
Te! ki futsz kö sziveddel,
Ki epesztő keserveim
Nézed száraz szemeddel.

Sok jó napom' eltüntetted,
Mellyel magam' biztattam',
De néked eskütt szavaim'
Soha meg nem bánhattam.

Óh! ha kinjaim' érzenéd,
Melybe kö szived ejthet:
Soha el nem felejtenéd,
Ki téged nem felejthet.

Kínos sebeim látása
Lelkedbenn megilletne,
'S jó napjaim elmúlása
Tán még visszaterhetne.

Még is szívem, melyet megvetsz,
Kedvesem! tiéd marad:
De meglásd, a' mit most kergetsz,
Nem lészen hív madarad.

Ha akarsz bődög órákat,
 Melyeket elvesztettem:
 Óh felejtsd el a' hársfákat,
 Hol neved felmetszettem!

Felejtsd el a' patakokat,
 A' kies réteket is,
 A' hol sétáltunk oly sokat,
 Felejts el engemet is!

Élj vigann, kit én szeretek,
 Bár szerelmem megvted!
 Én tán kint sem érezhetek,
 Ha bődög leszs életed!

De ah! még is kedves alak,
 Bár hogy elvesztettelek,
 Te, kit meg nem bántottalak,
 El sem is felejtelek!

Érzeni fogom szivembenn,
 Hogy árvánn hagyattatom,
 Mig kinommal egyetembenn
 El nem takarítottam.

A' NAGY SZÜRET TELEGDENN,

- Pásztor! moss ládat! a' Szedők készek;
 En részemről a' puttonos lészek.
 Ennek adj dézsát, kosarat ennek,
 Itt ma dolgozni szükség mindennek.
 Itt a' gazda is, itt van a' pallér, 3.
 Puska fél vállánn, szoknyás gavallér. 4.
 No tsak legények rajta legyetek!
 Ma szüretelünk, ne heverjetelek.
 Napszámát kiki megérdemelje,
 'S egyik a' másik terhét viselje.
 Egy, meg egy kosár, ez a' hatodik.
 Lám Comtess Czili mint iparkodik! 5.
 No tsak legények iparkodjatok!
 Ma szüretelünk, ne koplaljatok!
 Mig Jani magát ott melengeti,
 Napszámát kiki mind megeheti,
 Kiveszi Poldi lám az áldomást, 6.
 Már az ő hasa nő szemlátomást.
 No tsak legények egy értelemmel!
 Már a' kád félig van szőlő szemmel;

A' szőlő leves, sok bort szűrhetünk;

A' must ragadós, részegezhethünk.

Lám, hogy beszédtek mind a' kilentz sort:

Nagy bajjal kapánk egy fél cseber bort.

HORATIUSBÓL

LIBER II. ODE X.

Bóldogabb lészel Licinus! ha szinte
 Part alatt sem jársz, de be sem botsátod
 A' zajos tenger veszedelme közzé
 Büszke hajódat.

A' közép sorsnál ki nagyobbra nem vágy,
 Azt sem a' szükség nem emészti gondal,
 Sem kaján szemmel palotája fénnjét
 Más nem irigyl.

A' fenyőfákat szelek ostromolják;
 A' ledült tornyok nehezebbet esnek;
 'S a' magos bértzek tetejére legtöbb
 Mennykövek ütnek.

Tart mikor bóldog, de reményl, ha szenved,
 A' nemes lélek; szomorú hideggel
 Télbe' megbúsít Jupiter, de napfényt
 Ád kikeletre.

Most szerentsétlen ha vagy is, sokáig
 Nem leszel; sértő nyilait levetvénn
 Fébus is, nyugott eziterája húrját
 Pengeti vigann.

Légy gonosz sorsod veszedelme közt is
 Bátor elmével, soha meg ne tsüggedj!
 És ha mind vigann nevet a' szerentse :
 Vond magad' öszve!

AZ ÉN SZERETŐM.

Hol vagy szép Szüz! mely megyében?
Kit bár nem esmérlek,
Még is elmém képzésében
Magamnak ígérlek.

Ki hasonló ürességet
Szivedbenn érezel;
'S egy Ifjat, mint segítséget,
Reszketve kérdezel.

Én mind nappal, én mind éjjel,
Rólad gondolkozom;
'S kedves képed szerte széllyel,
Szivemenn hordozom.

Téged tiszta szerelemnek,
'S nyájasnak képzellek,
'S az egész Aszszonyi nemnek
Elébe tettelek.

Óh! már mennyit sóhajtottam
Szép Leány éretted!

Rajtad mennyit buslakodtam,
Tán meg is érzetted?

Ha te is így gondolkozol,
Ha ebbe' részt vészesz :
Írd meg szép Szüz, hol lakozol,
'S az enyim te lésszesz.

„Majd megint büszkém leszek,
Tán meg is érzed?”

EGY IFJÚ A' JEGY VISZSZAADÁSKOR.

Daura! mig engem szerettél,
Mig szemem közzé nevettél,
 'S kedves tsókjaidnak méze
 Egy jobb világba igéze;
Az egész föld kerekiségén
Nem volt más boldogabb mint én.
 Daura! mond meg mit vétettem,
 Hogy szívedet elvesztettem?
Hogy eltűnt szerelmed képi,
Szívem' szerteszéllyel tépi.
 Nem! mit szenvednék éretted,
 Hivségem' ha megvetetted.
Itt a' képed! tartsd magadnak,
Mig könnyeim elszáradnak;
 Nem hordok oly áspist velem,
 Mely vérré marja kebelem.
Daura! im itt van képeddel
A' mátká-jegyed is, vedd el!
 En szerelmed mérgénn kívül,
 A' mellyel éltél kézívül,
Meg nem tartok más egyebet,
Mint a' véle ejtett sebet.

A' POËTA.

Hol vagynak a' violák,
 Melyeket nem régen
 Én és némely Leánykák,
 Szedtünk a' térségenn?

Óh ne keresd hijába,
 Mind elhullott magába!

Hát a' ró'sa hova lett
 Kinyilt levelével,
 Mely minden virág felett,
 Szebb piros színével?

Óh ne keresd hijába,
 Mind elhullott magába!

Hát L'ánykánk hova lettek
 Barna szín hajokkal,
 Kik az előtt fénylettek,
 Egynéhány napokkal?

Ne keresd békételen,
 Mind elhóltak hirtelen!

Ha titeket kérdenek:

Hol van Poétátok?

Tsak régi nótám ennek

Fiúk! danoljátok:

Ne keresd haszontalan,

Megholt a' bődögtalan!

AZ IGAZ VILÁGI BÓLDOGSÁG.

Tanúld azt megfelejteni,
 A' mit el lehet veszteni,
 'S az elmúló szerentsével
 Válj meg mindentől békével!
 Szived is akképp válaszd el,
 Hogy elválva ne szakaszd el.
 A' mik rajtad történhetnek,
 Légy Ura minden esetnek.
 Légy bátor egész éltedbenn,
 Tsüggedhetetlen szivedbenn,
 Ha az inség reád tódult,
 Hogy soha ne légy nyomorúlt.
 Töltsd bé kötelességedet,
 És nem ér szégyen tégedet.
 Így szerentse ellenére
 Szerentsés leszel végtére;
 'S fogod érezni szivedbenn,
 Hogy az ember ez életbenn.
 Tsak azzal élhet igazánn,
 A' mit ha elveszt is, nem bán.

DOBOZY MIHÁLYHOZ. SA

Hidegenn fújnak a' szelek,
 Dér szokott járni éjjel,
 Sárgúlnak a' fa-levelek,
 Misù! 's hullanak széllyel.

Halni készül a' természet,
 Érzékenységet veszti;
 Közönséges az enyészet,
 Mely pestisét terjeszti.

Misù! tán a' természettel
 Erántam meg fogsz halni?
 Hogy legkisebb felelettel
 Sem kívánsz vigasztalni.

Már most harmadikszor látom
 A' fényes hóldat tele,
 'S elmém fájdalma, barátom!
 Annyiszor újult vele.

Tudod akkor mit fogadtál,
 Írni fogsz nem sokára,

Midőnn való tsókot adtál
Kis-Szántonn utóljára.

'S halgatsz azólta szünetlen,
'S nem tudod mit ígértél;
Sok levelem sikeretlen,
Bár reá magad kértél.

SÓHAJTÁS FILLISHEZ.

Ti magános panaszaim!
Sokszori sóhajtásaim!
Fillisemnek jó kedvébe'
Repüljete az ölébe!
Bús gazdátokat megszárvánn,
Béfogad titeket talán,
'S nem haragszik meg érette,
Ha bús szívem megszerette;
Ha legkedvesb gondolatom
Szüntelen rajta forgatom;
Ha értte égek egyedül,
Nem veszi talán vétekül.
Neki hevült indulatom'
Ah! mert tovább nem bírhatom!
Fillis! Fillis! kedves lélek!
Értted halok, értted élek!

A' TAVASZ.

Kedves idő vig kezdete,

Oh gyönyörű kikelet!

Meleg szellőd lehellete,

Mérsékli a' mord telet.

A' föld színét változtatod,

Osztogatsz új életet;

Felengedésre nógatod

A' fagyott természetet.

Áldott tavasz jó napjai!

Bal'sama az életnek!

Téged a' föld bús fiai

Oh mely igen szeretnek!

Ha a' tél fagyos hidege

Elöl kemény szelével:

Biztat jó napod melege,

Új élet reményével.

Ha a' tél bús köddel jéggel

Mindeneket elborít,

Ha kedvetlen hidegséggel,
'S zürzavarral szomorít :

A' jó kedv a' szeretettel,
Gyönyörűség jár veled;
Zöld árnyékkal, új étellel,
Örömünket neveled.

Szívem' oh mint megilleti!
Kezdeted első jele;
Hálaadva emlegeti,
Hogy új erőt öntsz bele.

Szép hajnalod feltetszése
Megvidítja lelkemet;
A' patsirták vig zengése,
Táplálja életemet.

Úgy is ha vólt mulatságom,
Ha még vig vólt életem;
Ha még szerettem világom':
Tsak néked köszönhetem!

Ha ártatlan kiskorombann
Igaz vólt az örömöm:
Még most is ifjúságombann,
Tavaszi! néked köszönöm!

Óh mint örültem lelkembenn,
 Ha fészekre akadtam;
 Mint vert szívem kebelembenn,
 Ha másnak mutathattam!

Mely megelégedtem velem
 A' sárga libák körül!
 Semmi Király, Fejedelem,
 Így igazán nem örül.

Ha golyákat véletlenül
 Láttam hogy kelepelnék:
 Mely kibeszélhetetlenül
 Örvendtem e' jó jelnek! —

Gyermekségem vig reggele!
 Sok kedves tavaszaim!
 Véletek leszsz lelkem tele,
 Mig elmúlnak napjaim!

De most is kimondhatatlan
 Vigasságim származnak,
 Látvánn az első ártatlan
 Jeleit a' tavasznak.

Most is, ha a' fák indulnak,
 Erezvénn kikeletet;

Érzékenységim lágyúlnak,
'S áldom a' természetet.

Most is ifjú életembenn
A' tavaszt megkönnyezem,
Megilletödvén lelkembenn,
Ha örömét érezem.

Most is kedvesebb lételem,
Kedvesebb minden falat,
Kedvesebb minden ételem,
Egy fakadó fa alatt!

JÓ AZ ISTEN.

A' vidám tavaszi eget
 Bús felhő ködösíti;
 A' nyár menydörög eleget,
 Bár az áldást készíti.

Fijam! elméd gondolatja
 Ha nem megy mint kellene:
 Ezt a' nagy Isten forgatja,
 Ne zúgolódj ellene!

Ha sújtol is veszszejével,
 Szenvedjél egy keveset;
 Ő tehet, 's tesz erejével,
 A' roszból jöt 's édeset.

A' HÓLDHOZ.

Tellyes Hóld! szép fényességed
Már derül fel meszszeről,
A' Pásztor régen néz téged,
Görbe botja végéről.
Erejére lágy tüzednek,
A' hegyek már pirúlnak;
'S a' mint sugárid szélednek,
A' tsillagok meggyúlnak.
Már a' réti tsepp - harmatok,
Mind gyöngyökké lettenek,
A' források 's folyamatok
Megezüstöztetnek.
Jer szelid Hóld! szép fényeddel,
Jer szerezz tsendességet!
Tsak te vetsz feljövéseddel
A' bűnnek 's gondnak véget!
Mig fényedbe' nints enyészet,
Mig a' Nap fel nem szalad,
A' föld 's az egész természet
Nyúgoszik te általad!

A' BÚS PUTTONOS.

Jó Puttonos! hol a' puttonod?

Hiszen szőlőt kék most hordanod,

Most az igazándi szüretnél

Bakatort ugyan tsak ehetnél.

Jaj nints putton! hát mit tsinalunk?

Most a' jó szürettől megválunk.

Pedig én a' puttont szerettem,

A' vállamra szépen felvettem,

És a' midönn meg völt már telve,

A' kádhoz vittem énekelve.

A' Szedöket is én biztattam,

'S vig szívvvel dolgoztak alattam.

De Szedök! hogy legyen kedvetek,

Most más Puttonost keressetek.

Hiv Pallérom! kedves Szedöim!

Ti minapi Szüretelöim!

Ha a' szüret most tsak tiétek,

A' Puttonost emlegessétek;

A' szép bakatort ha látjátok,

Azt a' Puttonosnak szánjátok.

Menj el hát most te kis levelem!

'S mondjad, hogy a' Grófnét tisztelem; 7.

A' Gazdát is, és Palléromat,
A' Szedőket és Puttonomat,
A' búsult Puttonos nevével
Köszöntsd, egész Telegd hegyével.

BELGRÁD MEGVÉTELÉRE.

Belgrád! sok vitéz lelkeknek
Felejthetetlen ára!

A' Császári tzimereknek
Helyt engedsz utóljára!

Nem birtad Hóldod szarvával
A' mennyköves felleget;
'S kevély erőd hatalmával
Rettegtél egy Öreget.

Tsúfos megaláztatással,
Meggzünést magad kértél,
Te! ki minden mozdulással,
Nékünk halált ígértél.

'S im! rettegés siralommal
Szállott minden Törökre,
Kiket Laudon egy ostrommal
Leültetett örökre.

BESENYEI BEÖTHY JÁNOS

BIHAR VÁRMEGYEI V. ISPÁNY HALÁLÁRA.

Beöthy! bár meghóltál a' reménység elől :
De nagy érdemedbenn élsz még mindenfelől.

A' SZERELMES PÁSZTOR.

Óh örökké szerentsétlen ligetek!
Melyeket én soha sem felejtetek!

Ott esett az, hogy az első szerelem
Nyilaival megrontotta kebelem';
Ott esett az, hogy egy őszi időbenn,
Dafnét, a' szép Dafnét láttam elsőbenn;
Ott esett az, hogy egy halmonn lefelé,
Félénk erőm gyenge testét emelé.

Óh mit szenvedek attól fogva,
Hogy szívemet érezem fogva!
Ti tsemeték 's bokrok tudjátok,
Mert titkaim' bizom reátok;
Hányszor járok kelek köztetek,
A' miolta szegény! szeretek.

Bátor a' gyümöltsők magosok,
Melyekhez hasztalan kapdosok;
Bár látom Dafné gazdagságát,
'S szegény sorsom alacsonyágát;
Bár ő egy nagy gazda leánya,
'S az Apámnak nints hűsz báránnya;

Bár helybehagyom értelmemet :
Tsak nem enyhithetem sebemet ;
Tsak szeretnem kell erköltseit,
Szelidségét, 's szép beszédeit ;
És könnyebbülni úgy láttatom ,
Ha felöle gondolkozhatom.
Dafné ! Dafné ! jóság ! szerelem !
Erköltseid' oh mint tisztelem !
Oh ! ha mikor jutol eszembe ,
Mely dobogást érzek szivembe' !

Hasznos mezők ! kies ligetek !
A' tél jól térszen tiveletek.
Titeket is árnyék levelek !
Lassann elhordanak a' szelek.
Ti is oh fák ! ha szolgálatok ,
Már a' tél nyugalját várjátok !
Hát ha minden készül pihenni ,
Kinra kell nékem felserkenni ?
Hát ha mindent megnyugtat a' tél ,
A' gyöttelelem én bennem felkél ?

Nagy Istenek ! éltem' Vezéri !
Kiknek titka lelkem' esméri ;
Ti ! kik hivségemet tudjátok ,
Dafnénak tudtára adjátok :
Hogy nagy neve 's kintsei között ,
Szivem egyikbe sem ütközött :

De szelidségét , jámborságát,
Tiszta szive erányosságát,
Ártatlan szeme tekintetét,
Emberszerető természetét,
Mind az imádásig tisztelem,
'S rekedt hanggal megénekelem.

A' FOGADÁS.

Chlóé! ne fuss tölem te durtzás Gyermekek!

Haszontalan bújkálsz, mert nálad termek;

Akármint mesterkedsz, akármint igyekszel,

Attól a' négy tsóktól meg nem menekszel.

Abba fogadott vólt ma Chlóé velem,

Hogy ha ő elbúvik, én meg nem lelem:

Meglett a' fogadás négy erős tsók alatt,

En rá is találtam, de ő elszaladt. —

Ne bújj Chlóé! ne bújj! ha r'ád talállok,

Nyóltz erős tsók alatt, hidd, meg nem állok,

Most négy tsókig buktál a' tett fogadásba',

Néggyel szaporitod reáadásba'.

AZ EMBERI SZERETETRŐL.

Ki szeretné az életet,
 Ott hol nints ember-szeretet?
 Hol a' siró kisdedeket,
 A' meggörbült ősz fejeket,
 Érzés nélkül tekintette,
 A' ki tsak elment mellette.
 Hol a' bús inség könnyeinn,
 Az izzadság vértseppjeinn,
 Senki nem is szánakozott,
 Ez, ez a' föld megátkozott!
 Mutass Uram! egy kietlent,
 Hol ne lássak ily Hitetlent!
 Mutass egy pusztá barlangot,
 Hol ne halljak jajszó hangot;
 Jajszót, melyet kinja alatt,
 A' kétségbeesés hallat.

BELICZAI JÓ'SEF

ARAD VÁRMEGYEI V. ISPÁNY HALÁLÁRA.

Én is emlékezetednek
Egy könnytseppet szentelek,
'S hol több szemek keserednek,
Felelegyitem velek.

Ésmeretlen voltom mellett,
Téged el nem halgatlak;
Te! kit minden Jó kedvellett,
Beliczai! siratlak.

Nem, mint kidült gyámolomat,
Nem, mint reménységemet;
Mert nem esmervénn sorsomat,
Nem esmertél engemet.

Emberszerető jóságod
Tudva van országszerte,
Hiv tiszta erányosságod'
Mind a' világ esmerte.

Magzatjaidnak jó Attya,
Hazád' jó Fija valál;

Hóltod mind kettő siratja,
Tudván, hogy fel nem talál.

Beöthy, régi jó Barátod, 8.
Ímé elindult feléd;
Nem messze maradt el, látod,
Kivel terhed' viseléd.

Jó emlékezet párnájánn
Békével feküdjeteK!
Minden igaz szív táblájánn
Fel leszsz mettzve nevetek.

FILLISHEZ.

Miölta nyugodalmomnak

Ellenére szeretek,

De füleid panaszomnak

Hallására siketek:

Hányszor mondtam bús lélekkel:

Mit szeretsz bódogtalan?

Ha minden kin' 's gyötrelmekkel

Szerelmed haszontalan?

Ah! az a' kiért szivedet

Kin 's gyöttelelem vérezi,

Titkonn kinzó szerelmedet

Látja, de nem érezi.

A' TSERMELYHEZ.

Tseregj óh lassú folyamát!
 'S játszal a' kis kövekkel!
 De eltűnt nyugodalmamat
 Meg nem adod ezekkel.

Ah! a' mig még hatalmombann
 Vólt erőm 's akaratom,
 Mint örültem alattombann,
 Néked meg nem mondhatom.

Szökő habjaid játékát
 Vig örömmel szemléltem,
 'S tseppetskéid omladékát
 Hivenn felkeresgéltem:

De most, mióta szeretek,
 'S érzékenységem hajlott,
 Már nem gondolok veletek,
 Folyjatok itt, vagy amott.

A' BÓLDOG ÉLET.

Óh! ha az emberek annak örülnének,
Ha mikor másokonn könnyebbithetnének,
Ha volna mindenütt nyajasság, szeretet:
Óh! ki ne kedvelné akkor az életet?
Ha egy a' másikkal öszveölelkezve
Segitné az igaz szegényt örvendezve;
Ha tsupánn tsak azok a' könnyek folynának,
Melyeket a' hivség 's öröm sajtolnának;
Ha mindenütt igaz volna a' szerelem,
Lehetni embernek lenne nagy kegyelem.

A' HASZONTALAN VÁRAKOZÁS.

Várom, várom, mind szüntelen,
 Barátim! választokat,
 De kifakadok kéntelen,
 Nem gyözüvénn olyan sokat.
 Elmúlt több két hónapjánál,
 Hogy elváltam tőletek;
 Nem jöttem tovább Budánál,
 'S már elfelejtettetek.
 Óh barátim! hivségemet
 Keseríti, hidjétek,
 Ha igaz szeretetemet
 Oly hamar megvetétek!
 Mi egy levélnél kevesebb?
 Hát miért nem küldetek?
 Ha nékem ennél kedvesebb
 Nem jöhet más tőletek!
 Kérlek! ne kényszerítsétek
 Szívem' bal ítéletre,
 Mert ez is, mint a' tiétek,
 Meghülhet végezetre!

A' JÓ ESTVE.

Bóldog estve! életemnek
Minden estvéji között,
Mely hervadó szerelmemnek
Zöld koszorút kötözött;

Mely, hogy a' hold bús világát
Éppenn reánk vetette,
Éltem' minden bóldogságát
Lelkemmél éreztette:

Midönn nyájas szeméremmel
Kedvesem megvallotta,
Hogy hasonló szerelemmel
Szívem titkát hallotta.

Bóldog estve! mely lelkemet
Íly örökre juttattad,
Köszönöm, hogy szerelmemet
Már megjutalmaztattad!

Ha jó szellöd' fúvallsát
Játszadtvánn körülötte,

Bús szívem könnyhullatását
 Ortzámról letörlötted.

Fillis! tellyes életedbenn
 Emlékezz ez estvére;
 Mert tsak ez emlékezetbenn
 Élek lelkem kedvére!

H. KÓBURG GYŐZEDELME

BELGRÁD MEGVÉTELEKOR.

Törüljétek meg Huszárok
A' vértől kezeteiket !
Szünjenek meg a' mo'sárok
Öntni zápor tüzeket !

Bövségesenn áldoztatok
A' Márs vér-öltárára ,
'S vitézséget mutattatok
A' világ tsudájára.

Búsult kardotoknak éle
Foksánt vérrel festette ,
A' bombi , kártáts , 's e'féle ,
A' Hóld' fénnjét elvette.

Vig szívvel mondják mindenek ,
Kik hallják hireteket ,
„Ama' régi fél-Istenek
Vittek véghez ilyeket.“

Ímé tizennégy nap alatt ,
Hogy jól néki kezdtétek ,

Már a' Fő-Vezér megszaladt :
'S Belgrád lett a' tiétek.

Foksán! és Belgrád! egy ősznek
Hallatlan jó szürete,
Légy e' két Felséges Ősznek
Örök emlékezete!

„Köburg és Laudon éljenek!“

Ezt mondják ifjak 's vének;
'S arany oszlopot tégyenek
E' két Vezér Nevének.

A' FŐ BÖLDOGSÁG.

Ösztönözéséből a' hiv természetnek
Egy fő bölldogságot mindenek kergetnek,
De eltévejedvénn az igaz útjábann,
Ez a' pénzben tartja, az a' nagy pompábann.
Óh nem azt emberek! nem azt keressétek!
Ez a' szerentséjé, 's nem lehet tiétek! —
Egy igaz 's kegyes szív, ez az ember java,
Ezt mondja a' lélek, 's az okosság' szava.
Ha van vagy szerentséd, vagy keserűség,
Ez örvendeztessen, 's vigasztaljon téged'.
Ezzel fényeskedjél, 's ezzel tartsd rá magad,
Mivel a' szerentse mást mindent elragad.
Ezt érzeni, hogy van, 's tudni, hogy bírsz vele,
Több mint egy világnak a' hasznavétele,
Sőt akármely öröm, ha e' nints mellette,
Minden édességét hóra helyhez tette.

CHLÓÉ BUS ESTVÉJE.

Te halvány Hóld' bús világa!
 Légy könnyeim bizonyága,
 Melyeket e' hegy oldalonn
 Hullattam sok esthajnalonn.
 Itt e' tölgyek' árnyékábann,
 E' kösziklák oldalábann,
 Itten sirok én szüntelen,
 Midönn senki nintsen jelen.
 E' hatodik esthajnala,
 Hogy már Dámon itt nem vala,
 Hogy nem láttam a' hitetlent,
 Hogy se nem irt, se nem izent.
 Tán szegény megbetegedett;
 Tán bánja, hogy megszeretett;
 Tán nem jöhet a' nyájjától,
 Félvénn kegyetlen Apjától.
 Dámon! Dámon! jöjj éjfélbe',
 Ne hagyd szerelmedet félbe!
 Megvárlak az éjtszaka is,
 Jöjj el, ha mind hajnalra is!

A' SZEKFÜ.

Kedves Szekfü ! Kedvesemnek
Legelső adománya,
Légy esküdött hiveségemnek
Örökös maradványa!

Téged jó indulatjábann
Adott az én Kedvesem,
'S azért szined látásábann
Örömemet keresem.

Téged minden virág között
Szivem jobbann kedvellett;
Mert a' mejjéhez kötözött
Fillisem, 's rád lehellett.

NEM SZERETEK.

Ifjúságom' jó napjait

Öröm 's vigságnak szentelem:

A' szerelem rablántzait,

Mig tsak lehet, nem viselem.

Nyughatatlan a' szerelem,

Sok gond, és sok baj követi,

Szüntelen való félelem;

Bóldog, ki elkerülheti!

Most még minden lépésimet

Más tölem számonn nem kéri,

'S elszalasztott beszédimet

Serpenyőbe' meg nem méri.

Most a' féltés erőszakot

Tsendes lelkemenn nem téssen;

Nem szabja más ki a' napot,

Mikép' töltssem el egészenn.

Nem! mig élek, nem szeretek,

Magamat nem vesztegetem;

Szabad leszek, mig lehetek,

Nem kinzom rövid életem.

MIRABEAU, A' FRANTZIA NEMZETI-
GYÜLÉS' ELÖLÜLÖJE HALÁLÁRA.

Ledült tornyai közt Páris Városának,
Omladékaiból köz-böldogságának,
Épített Frantz Ország egy oszlopot sirva,
A' Mirabeau neve erre van felírva.

A' SZERELEM BÓLDOGSÁGA.

Miolta hiv szerelmemnek
Ama' jó estve kedvezett:
Fillis! tsüggedő szívemnek
Minden kedve megérkezett.

Miolta a' höld fényénél
Hiv szerelmeddel biztattál,
Fillis! szived szerelménél
Kedvesebb jót nem adhattál!

Azólt minden reggelem
Vig mosolygással hasadott,
'S minden estvém, óh szerelem!
Bánat nélkül alkonyodott.

DÁMON.

Ott, ama' hegyek lábánál,
A' h öld tiszta világánál,
Látszik, a' ritka fák között,
Egy ház, új náddal kötözött.
Ott van Chlœé, lelkem fele,
'S az én nyugalomom vele:
De én, sebeim vérébenn,
E' kösziklák üregébenn,
Itt gyászolom szerelmemet,
Mig lekesergem éltemet.

A' HALDOKLÓ KERESZTYÉN.

Ha tehát készítik már a' szemfedelet,
 Óh szent Isten! tiéd légyen a' tisztelet!
 Tiéd, ki feltartvánn engem emberkorig,
 Jótéteményiddel kísértél a' porig.
 Óh hányszor hagytam el szegény lelkem javát!
 Hányszor halgattam el az okosság szavát!
 De te még is perbe nem száltal ellenem,
 Óh én könyörülő kegyelmes Istenem!
 Uram! én por vagyok, és kissebb azoknál
 A' velem gazdagonn közlött áldásoknál;
 És ha most irgalmad éneklek az éggel,
 Végső hálá'dásom vedd kegyelmességgel.
 Szent Isten! te ki vagy irgalom 's kegyelem,
 Ím fogadd bé lelkem', mert néked szentelem!
 Kérlek, engedd látnom jobb karod hatalmát,
 Töltsd bé szegény szolgád hitét 's bizodalmát!
 Hogy ottann, a' már megböldögült lelkekkel,
 A' szent Angyalokkal, és az öt Szűzekkel,
 Minden világi bünt 's szennyet levetkezve,
 Szent ditsőségedet nézzem örvendezve.

IFJABB R. SZ. B. GRÓF TELEKI IMRÉNEK ,

(midönn Exáment tartott.)

Kis Gróf! Szüléid örömére,
A' mint próbádat adtad,
Gyenge életed erejére,
Magad' felyülhaladtad!
Néked, a' vig játékok között,
A' mulatság' ölébenn,
Borostyán - koszorút kötözött
Apolló jó kedvébenn.

Rád mosolygottak vidám szemmel
A' Pindusi Istenek,
Jó észszel, 's egyéb kegyelemmel
Felékesítetttenek.

Kedves Gyermekek! ennyi időre,
Jó Szülék jó Magzatja!
Virágod magát jövőndőre
Mely kedvesenn mutatja!

Óh nőjj, épülj remek tsemete!
Nőjj e' nemes tör'sökre!
Kiket az ég veled szerete,
Bóldog Szülék örökre!

A' MEGVÁLTOZOTT DÓRIS.

Ti ligetünk Pásztorai!
 Mirtill kedves Pajtásai!
 Majd ha Mirtilt meglátjátok,
 Kérlek, néki megmondjátok:
 Hogy Dóris már nem fél tőle,
 'S nem fog elbújni előle,
 Hogy jobb indulattal tele,
 Nem kötődik többé vele.
 Mondjátok, hogy gondolatom'
 Most mind tsak rajta forgatom;
 Hogy sok ezerszer megbántam,
 Miolta véle úgy bántam.
 Mondjátok meg, hogy érette
 Bús szivem is megérzette,
 A' mit mondott könnyes szemmel:
 „Hogy tele van szerelemmel.“
 Mondjátok meg: attól fogva,
 Hogy őt láttam vált zokogva,
 Szivem, bús zokogásánál,
 Kedvesebb képet nem talál.

A' HASZONTALAN ÁLDOZAT.

Ott, ama' hegyek völgyébenn,
Egy kis tsermely lementébenn,
All a' szép Vénus temploma,
Melyet koptat sokak' nyoma;
Kik, minthogy hivenn szeretnek,
Hijába' vesztegettetnek.

Én is, a' több személyekkel,
Már sokszor sok temjénekkel
Áldoztam haszontalanul,
Hogy szívem szenvedni tanul.

Ah! mennyi fogadást tettem,
Még is, a' mint észre vettem,
Vénus, megvetvénn tüzemet,
Nem segíti szerelmemet.

A' HÍRÉBENN MEGHÓLT.

Ti apró ártatlan magzatok!
 Ajtómba cziprus-fát rakjatok!
 Kit elfelejtettek mindenek,
 Ahoz csak cziprus-fák illenek.

9.

A' HALGATÁS MENTSÉGE.

Télon! szememre mit veted
Úgy gondolt restségemet?
Ha, mint én, nem érezheted
Epesztő gyötrelmemet.

Nem restség miatt halgatok,
Bár hűrjaim siketek,
Sok kinjaim! ti szóljatok,
Ha némává tettetek.

Ah! míg böldegül szerettem,
'S gond nélkül, kedvesemet,
Vig szívvel énekelgettem
Szerentsés életemet.

'S most, ha az ég' akaratja
Dafnémtől elrendelete,
Ha szívem nem is várhatja,
Hogy lehessek még vele:

Ki tsudálja, hogy kedvemet
Elvesztvénn e' tsapással,

Elkeseredett szívemet
Emészttem búsongással?

Ki tsudálja, ha szeretett,
Hogy könnyeimmal élek,
Ha örökre elvétetett
Tőlem ez a' jó lélek!

A' PÉCZELI KERT.

IDŐSB GRÓF RÁDAI GEDEONHOZ.

Nintsenek a' szerentsének
Semmi rendes útjai,
Bár az ember életének
Oly rövidek napjai.

Bóldog, kinek feltétele
Mindég arra tzelozott,
Hogy másnak is használt vele,
Mig magának dolgozott!

A' ki egy kis plánta tőnek
Veszszejébe mondhatta:
„Majd ha ágaid megnőnek,
Más is járhat alatta.“

Bóldog, a' ki szent érzéssel
Látta nőni kis fáit,
Melyeknek más jó izléssel
Köstolhassa almáit!

Óh kegyes Gróf! kis-kertedet
Építsd minden erővel,

'S már hanyatlott életedet
Hosszabbítsd ez idővel!

Láttasd itt a' természetnek
Pompás együgyűségét,
Es az emberi nemzetnek
Nagyra ment mesterségét.

Itt a' rend', 's rendetlenséget
Egyvelítsed egymással,
Hogy szívünk kettős szépséget
Érezzen egy látással.

Ültess ebbe hasznos fákat,
'S kedves ízű magokat,
Tellyes ró'sák', violákat,
'S színes tulipánokat.

Tedd az utat árnyékossá
A' halmok oldalainn,
Az álmot kívánatossá,
Gyep-széked lágy hantjainn.

A' völgyek tekervénnyébe
Ültess szagos epreket,
'S a' halmok déli részébe
Szőlő termő töveket.

Ott egy partba, a' fák között,
Mely visszazazza a' hangot,

Építs kákából kötözött
Múltságos barlangot.

Majd ha késő unokáid
Itt öszveölelekeznek:
Köszönnénn hasznos munkáid,
Hamvaidonn könnyeznek.

FILLISHEZ.

Gyors kerei az időnek
 Szárnyra kelve sietnek,
 A' jó napok utánn jönnek
 Bánati az életnek.
 Fillis! míg e' bődög óra
 Még szerelmünknek kedvez,
 Fillis! serkenj fel e' szóra,
 Jer szorits kebeledhez!
 Majd ha siró gyermekedet
 Nyájasonn apolgotod,
 Könyörgő szerelmesedet
 Akkor meg nem halgotod.
 Fillisem! kinyílt karokkal
 Jer, ölelj meg engemet,
 Jer! vidámitó tsókokkal
 Bődogítsd életemet!
 Majd ha nékem, 's fíjaidnak
 Tsókjaid osztogatod,
 Fillis! kettős tsókjaidnak
 Ez erőt nem adhatod.

MÁSODIK JÓ'SEF HALÁLÁRA.

Az emberi nemnek igaz hív szolgája,
A' köz szeretetnek tüköre, 's példája,
Ki a' józan elme, 's böltsesség ösvényénn,
Segíteni kívánt népei törvényénn:
De kinek szándéka, 's minden feltétele
Szerentsétlenné lett, 's elmúlt együtt vele.
Ki nagyokat akart, 's többre nem mehetett,
Minthogy bús éltének szegény! véget vetett;
Ki éltét hamarabb feláldozta érttünk,
Mint benne egy igaz Jóltévőt esmértünk.
De még is nagyobb volt egy egész Századnál.
Nézd utazó! Jó'SEF fekszik itt lábadnál!

A' MAI VILÁG.

Vólt még ez előtt egy Haza,

Kit minden jó óltalmaz,

Vólt egy idő, hol mindenek

A' közhaszonra éltenek,

Mig az arany szabadságért

Kiki szívesenn ontott vért.

De most minden ha dolgozik,

Tsak magáról gondolkozik.

A' mely érdem hajdanába

Vitézt tsinált, valójába

Ha most magad úgy viseled,

Egy bolondal több lesz veled.

A' RÍVÁNSÁG.

Én az én lakozásomnak helyét semmi Városba nem választottam. Egy kies és árnyékos halomnak oldalába, honnan a' réteket és szántóföldeket béláthatni, építettem magamnak egy kis fehér házat, egy kis paraszti házatskát, zöld deszkás ablakkal; és azt, noha a' nádfedél az esztendőnek mind a' négy részeibenn legjobb; és noha még az engemet az én nádas házak között eltöltött gyermek-ségem böl dog idejére emlékeztetne: még is, hogy pompásabb légyen, ama vidám és eleven színű tseréppel fedtettem bé. Az én házbélím tsekély és együgyű, mint szintén magam is. Egynéhány szalma székek, egy asztal a' virágoknak és gyümölcsöknek, egy, melyenn némelykor leveleket írok, vagy hirtelen jövő érzékeny gondolatimat feljegyzem; és az én szívem szerint való barátimnak fálonn függő árnyék-képei. Ablakom a' kertre szolgál, a' violák és szagos virágok illatozása között hunyom bé az én szemeimet, és a' rigók 's fülemülék éneklése serkent fel en-

gemet hajnali nyugalomból. Az én udvari telekemnek egy része akol, istállóbann teheneket tartok, hogy téjjel éljek, melyet nagyon szeretek. Az én kertemnek mestersege a' virágokbann áll, melyeket a' természet pompázott fel, és minden gazdagsága murokból, répából, káposztából és egyéb jó veteményből telik ki. Nintsenek ebbenn semmi haszontalan vad-gesztenye fák az árnyék kedvéért. A' sétálóhely a' gyümölcstős fák között van, melyeket úgy válogattam össze, hogy az esztendő forgása szerint, egymásután teremjenek. Szüntelen nyitva áll kertem ajtaja a' vándorlóknak; az én fáimnak hives árnyékábann nyugszik ki magát az elfáradt Útas, és ezeknek gyümölcseit nem tartja számba az irigy kertész. Itt élek én nyugalombann, az én kevéssel megelégedő lelkem nem óhajtja a' Városok pompáit, és minden nagyravágyásom itt állapodik meg, hogy szabadonn élek. A' józan-okosságot választottam parantsoló urammá, a' szeretetet és igazságot ítélő birámmá, és a' természetnek sokféle gyönyörűségeit mulató társaimmá.

En keresem fel a' bokrok közt a' tavasznak első violáit; én kezdem el legelőször a' kertészséget, az utakat tisztítani, ágyat ásni, fákat nyesni, oltani, és ültetni. A' gyep

mindazonáltal az én tavaszi meleg ágyam, a' galamb-begy az én első salátám, és soha nem tekerem ki a' természettől azon idétlen zöldségeket, melyeket a' maga atkába szín és íz nélkül ad. Nints semmi izetlenebb, mint az erőltetett 'senge. Nagy költséggel megyen ez vagy amaz nagy Úr arra, hogy egész esztendő által, üveg-házaiból rossz zöldséget, és éretlen gyümölcsöt kapjon asztalára. — Az aratók között süt engem a' nyári nap, és a' gyepl-ágyonn enyhíti hévségemet a' lengedező szellő. Az én villásom szemem előtt hánnya az ágyást, és az én véka búzáimnak kevés számát magam rovom fel a' mogyoró páltzára. — En vagyok legszurtosabb a' szüretnek mustjától, danolok szedőimnek szüreti éneket, megfogom a' tsomoszlófa végét, és eszem velek lúdas kását. — A' megfagyott réteket, és a' téli nádvagókat az ablakból nézem; a' kandallóbann égő száraz gajnak lobogásánál olvasom a' történeteket, és gondolkozom az emberi szívnek álhatatlan tselekedeteinn. Ha némelykor szánkázni elmegyek, és a' feldült szán a' fagyos hóra vét ki bennünket: teli kulats borral melegitem az én dudorgó társaimat. — Így teszem az esztendőnek mind a' négy részeit magamévá, és midönn vagy a' magam hasznáért, vagy a' mások gyönyö-

rüségeért fáradok, úgy érzem, hogy egyet sem vesztek el életem napjai közül.

Az én eledelem együgyü és kevés; az én asztalom a' magam majorságából vagy fáradságából telik ki, és ebbenn is mindenkor az esztendő változására vigyázok. Legegészségesebb eledel az, a' mit a' megérett természet ad jó kedvéből; nagy tápláló erő van a' kerti veteményekben, és a' jó gyümölcsök tsinálják a' tiszta vért. Az én asztalom tavasszal virágokkal, nyárbann gyümölcsökkel van megrakva; a' tseresznyét Pünköst tájbann eszem, a' dinnyét nyár közepénn, midönn az én megszáradt inyem táplálást és nedvességet kíván. Soha sem forgatom fel a' természetet, nem tsinállok a' télből nyarat; minden esztendő részeinek gyönyörűségével élek, és csak azt szeretem, a' mit a' természet maga ajánl. Jó mindennel idejében, és módjával élni, legigazabb orvos a' mértékletesség; a' dolgozás, járkálás, és éhezés legjobb izt szerző szakátsok e' világonn.

Hogy igazánn szolgáljanak, kevés tselédet tartok. Egy gazdának több igaz szolgálatot téssen egy fitzko, mint egy Hertzegnek tiz komornyik. Minden, a' mit az ember mások által vitet véghez, rosszszul megyen az, annak veszi örömét, a' mire kezeit maga is

reá teszi. Ha a' szomszédommal dolgom van, nem hivatom hozzám, inkább oda megyek, mind azért, hogy lássam, mi történik házamon kívül, mind azért, hogy járkáljak; ez is tesz valamit. Az unalom a' hosszas üléstől származik. Ritka gyalog útas az, ha csak nagyon el nem fáradt, hogy vig nótákat ne danolna, mikor a' kotsibann ülő komorúl öszvehúzza tekintetét. Azt gondolná az ember, a' városiak csak féltekbenn járnak magas zörgő kotsikbann, hogy meg ne szólítsák őket. Mindenkor készek annak az embernek lovai, a' ki gyalog jár, és nem tart tőle, hogy kénstelenségből othonn maradjon, ha kotsissa jó napot akar tsinálni magának. De ha senki sem szolgál úgy kedvünkre, mint magunk magunknak, ha hatalmasabbak volnánk Nagy Sándornál, és gazdagabbak Krézusnál; én csak arra kérek mást, a' mit magam el nem végezhetek.

Ha mikor az én jó Szomszédjaim engem meglátogatnak: gazdája vagyok vendégeimnek, nem ura; kiki othonn van az én házamnál, és mind azt tselekedheti, a' mit a' barátság és emberség megengednek. Az én társaságomnak tartó-lántza az erányosság, egy forma szív, egymás kedvkeresése, és az erköltsöknek hasonlatossága. 'Tsak a' szabad-

ság és egyenlőség tsatolja az én szívemet össze; és mivel hozzám, sem a' kéntelenség, sem a' haszon nem húzhat másokat, a' vig-ság és barátság szab törvényt vendégeimnek.

Nem megyen el az én ajtóm előtt az igaz szegény, és nem átkozza elzárt gazdagságomat, mely senkinek sem használ. Gyak-rann nem annyira pénz, mint egy jó szó ele-veniti meg a' szegényt; és ha a' szerentse velem, mint más akármely nyomorúttal sza-bad: legalább jó tekintettel fogadom böl dog-talan felebarátomat.

A' társalkodás, és az egymás között való mulatás fő böl doksága az életnek. Hozzám hívok én is némelykor egy inkább válogatott, mint számos társaságot, barátokat, kik egy-mást megértik, pajtasokat, kik a' mulatságot szeretik, sőt még aszszonyokat is, kik a' kö-tő-tő és kártya helyett, halász-horgot, lép-veszszőt, a' szedők kosarait, és a' gyűjtők gerebjéit vállokra merik venni. A' kártya va-lósággal semmi időtöltés, tsak olyan ember-nek a' menedék helye, a' ki mást egyebet a' világonn nem tud tsinálni. Mi ha elvéltébe játszunk is, de igen kevésbe, hogy sem mást ne tegyünk kedvetlenné, sem magunk ne lé-gyünk. A' játékonnn való kapás, mely tsak a' fösvenységnek és unalomnak gyümöltse, leg-

inkább az üres fejekenn és szivekenn szokott uralkodni. De mi ennél sokkal nemesebbenn mulatjuk magunkat, ritkán is szorúlunk reá, sőt inkább tanakodunk estve rajta, hogy a' sokféle mulatság közzül melyiket válasszunk a' hólnapi napra. Nints itt mi közöttünk semmi városi rendtartás, semmi erőltetett viselkedés; a' falubann kiki falusi. Minden mi ebédünk vigasság, melybenn nem annyira tetszik a' nyalánk étel, mint az elegendőség. A' vigasság, paraszti munkák, és ártatlan játékok a' mi izzat szerző Szakátsaink, és a' mi egészségünk feltartása a' mértékletesség. Az asztalt mindenütt megterítjük, a' kertbenn, egy hajón, egy fa alatt, némelykor egy kevésse távolabb, egy tsergő forrásnál, a' zöld és lágy pá'sitonn, a' vad ró'sa, vagy jó szagú mogyoró-fák ritka árnyékábann. A' találás minden rend nélkül, de tisztán esik. Az én vig Vendégim danolva hozzák fel egymásután az ételeket, és a' sültet nyársával egygyütt támasztják a' fa mellé. A' gyepből telik ki a' szék, az asztal; a' kút kávéja a' pohárszék, és a' kantsó borok a' fann függenek. Az ételek összeveviszsza rakatnak fel, az éhség felszabadít minden tzeremónia alól, és mivel egyik a' másikkal keveset gondol, nem is neheztel, ha előtte nyúlnak a' tálba.

Ezen nagy szíves barátságból támad néha egy minden gorombaság, hamisság, és erőltetés nélkül való egyenetlenség, egy kis tzivódás, mely sokkal szebb, és erősebbenn öszveköti a' szívet, mint a' köz emberségnek tsapodársága. — Nints itt semmi haszontalan inas, a' ki beszédeinkre halgatódzna, viseletünket motskolná, falatainkat olvasná, és a' hosszas ebédért morgolódnék. Kiki magának szolgál, hogy maga ura legyen, és egyik a' másiknak parantsol.

Ha mikor egy paraszt mellettünk elmegy, ki a' maga tzimereit vállánn vivénn, viszsza tér munkájához, egy két jó szó, egy két pohár bor által, melyek az ő nyomorúságát szenvedhetőbbé téstik, megörvendeztetem az ő szívet, 's belső részeimnek megindulásába' örömmel mondom magambann: „Ember vagyok én is.“

Ha valaki a' lakosok közzül szomszédjaisal házi innepet ül, ott vagyok közöttök. Ha körülöttem lakodalmat tartanak, nem ejtik azt meg nálam nélkül, mert tudják, hogy a' jó kedvnek és a' vigasságnak barátja vagyok. Az ő hosszú asztaloknak végénél örömmel falatozok, az ő kedves paraszti nőtájokat magam is tóditom, és vidámabb szív-

vel tántzolok az ő színjek alatt, mint az Ország Háza Palotájában. 10.

* * *

Keserves! valóbann keserves dolog! Az Isten bölldogságra teremtettt mindent, a' természet kevéssel megelégszik, elleneálhatatlan hajlandóság vonja az embert ember társához; és ki az, a' ki így él? noha ezen együgyű életnek hathatóságát érezi is. — Én gyermekségetől fogva a' szerentse áldozatja vagyok, és ez az egész rajzolásom tsak — kívánság.

A' PANASZ.

RINÓ ÉS LAURA.

RINÓ. Enyh az idő, a' lágy tavaszi szelek szag-
 gatják a' fellegeket, és az ég tisztul. Futva
 süti a' borongós nap a' ligeteket, észrevehe-
 tetlenül zöldellenek a' kopár halmok. Szép
 Tavasz! kedvesek a' te napjaid; az érzékeny
 szív szent indulatokkal áldozik tenéked. A'
 te öltözeted a' kellemetességnek ruhája, a' te
 tekinteted felszabadítja a' bészárt lelkeket,
 hogy örvendezzenek. Tiszta a' te folyamatod
 oh lassú Patak! édes a' te tseppjeidnek ize,
 és kellemetesenn hangzik a' te tsergedezé-
 sed. De sokkal kellemesesebb az az ének,
 melyet ittenn körül hallok, a' Laura éneke,
 ki a' meghóltakonn kesereg. Szegénynek már
 meggörbült feje a' szüntelen való búsongásba!
 yeresek szemei a' siralomtól, és az ő éneké-
 nek siket hangja kifejezi szívének mély szo-
 morúságát. — Laura! kedves éneklő! miért
 ülsz itt oly szomorúann e' füvetlen partonn?
 miért nedves a' te ortzád, mint a' félfaka-
 dásbann lévő ró'sa, melyenn még a' reggeli

harmat-tseppek ragyognak? Az idő örömhív minket, és a' koporsóból kikölt természet üzi a' szomorúságot.

LAURA. Az én könnyeim, Rinó! a' koporsóké, és az én énekem a' koporsók lakosaié. A' roppant természet gyászba öltözött az én szemeim előtt, és a' tavasz gazdagsága nékem csak külömbféle színeket hazudó szappan buborék. Ah Rinó! oda az én ifjúságomnak barátja, és az én szívem nem érez egyebet szomorúságnál. Szép volt az én barátom, mint a' legszebb tavaszi nap; fejér az ábrázata, mint a' patyolat lilium; piros az ortzája, mint a' szederjes ró'sa; 's elmúlt, mint a' nyáronn lengedező szellő elmúlik a' vetések közt: de az én keserűségem él mind örökké! Igaz volt az én barátom szíve, tiszta az ő ártatlansága; 's könyörületessége, mint a' lassú paták, mely kövéritő tseppjeit elterjeszti a' tértétekenn. Ah Télon! te voltál nékem mindenem, az én lételemet csak te benned éreztettem, és te miattad szerettem a' világot. — Keseregi most Télonnak szerelmese, keseregj! de Télon nem hall tégedet. Mély a' halottaknak az álmok, és alacsony az ő porpárnájok! Ah! mikor leszel reggel a' sirbann, hogy azt mondjuk a' szunnyadozónak: serkenj fel!

Ah! hol van az én meglegedésem? miért múltak el az én életemnek jó napjai oly hamar? miért holt meg Télon? vagy miért esmertem őt' valaha? Mert azt mondanám magamnak: esztelen! azt keresed, a' mi e' földön nem találtatik, és azt gyászolod, a' mi nem volt. Ah Télon! de éltél! a' te szerelmedhenn találtam fel a' boldogságot, és a' te karjaid között érzetem az élet gyönyörűségét. Napok! visszahozhatatlan napok! az én első szerelmemnek örömmel és boldog meglegedéssel tellyes napjai! miért nem kezdődhettek újra, hogy soha el ne múltatok? nem kívánnék más örökkévalóságot. —

Az én hozzám való hív szerelem ölte meg Télon. Most midönn az idő kinyílt, ama' szigetbe ment el, hogy ott számomra az új mezei virágokból koszorút fűzzön. Kitsiny volt a' viz, mikor által ment, alig birta tsónakját. Az én rólam való gondolkozás, és az a' szent öröm, melyet előre érezett, ha nékem ily váratlan ajándékkal kedveskedik, úgy eltöltötték szívét, hogy akkor vette magát észre, midönn már a' patak sebessenn megáradott, és az ő élete veszedelembenn forgott. Késő volt a' gondolkozás, belé ugrik tsónakjába, evez: de a' habok dühössége ellen lankadt volt az ő ereje, könnyü a' tsó-

nakja. Egy tör'sök, melyet a' viz nagy erővel feléje hajtott, felfordítja a' tsónakot, a' viz kikapja az evezőt kezéből; kiált, de a' habok elnyelték az ő kiáltása szavát, a' zúgás előlte azt, és csak a' viz árja segítette ki félholt testét, a' nékem kötött koszorút még is kezébe tartván. Késönn érkezhettek a' halászok segedelmére, kik ezt távolról észrevették, és karjaikra felvévén, estvefelé hozták hozzám.

Rinó! én, mint mikor a' szelid gerlitzének hív párjat lelövi a' kegyetlen vadász, hátra estem! — — —

Óh ti örökké szerentsétlen virágok! ártatlan okai az én keservemnek! megtartalak titeket mind örökre, és a' ti látástokkal nevelem az én fájdalmamat, míg porrá leszek!

Szép volt a' Télon halála, és tsendes! Mint mikor egy kies nyári naponn mosolyogva száll alá a' vidám nap. Szinte hajnali három óráig tsendesenn aludott; akkor felvetvén reám bádjadtszemeit: Laura! úgymond, itt a' te koszorúd! A' hűség, szerelem, szánakozás, és kétség szaggatták szívemet, 's elvévén erőtlén kezéből a' koszorút, keservesenn sirtam. Ah Rinó! nagy tsapás volt ez; egyszerre elfogódik a' szívem, és elájulok. — Öt óra volt, mikor ismét magamhoz jöt-

tem, 's mintegy nehéz álomból felijedve kérdezem: él-e még Téfon? Ah Laura! felel ő, nyugottabb lélekkel nézném a' világ végső veszedelmét, mint a' te hiv fájdalomadat. — Vigasztald magad' — az Isten könyörül a' te keservedenn. — Már meghajnallott szépen, és a' feljövő nap' első sugári remegve játszottak a' fák' árnyékai között ablakomonn. Laura! monda Téfon, nyisd meg az ablakot. Mely szépen kél fel a' vidám nap! mely szent mosolygással serkenti a' madarakat éneklésre! Laura! nem jön fel többé az én napom! — de nézzed az Istent! — nézd mint nyitja fel kebelét, és mint hívogat magához! — Örökkévaló Isten! im visszaadom lelke-met, mely ezen szempillantásbann oly tiszta, mint midönn a' te szent kezeidből kijött; részesíts engem is a' te örökké való böldeg-ságodbann! — — Ne sirj Laura! — — Tudod, a' vólt minden kívánságod tsak, hogy böldeg legyek, és most a' fogok lenni. — — Erre eltsendesedik, 's így szóll ismét: Laura! abba a' szigetbe temetess el engem — a' hol a' virágokat szedtem — — tartsd meg a' koszorút — — rövid vólt a' mi barátságunk — és — hosszú — a' te — keserved! — — Erre reán veti szemcét — sóhajt, és meghidegszik.

Ah Rinó! ezen utolsó tekintete Téfonak vesztegette meg életem' minden erejét. Nem esett a' halál senkinek érzékenyebben mint neki! Ő, a' kinek szerelmének az örökkévalóság rövidnek látszott, életének legszebb idejében mulik ki, midönn bődög kezd lenni, midönn a' jövő napok legédesebb reménységgel ketsegtetik szivét, midönn magának nyugodalmas öregséget, és fíjainak karjai között tsendes halált ígért.

Nyugodj már most tsendesenn te hiv lélek! szent légyen a' te álmod, és nyugodalmas a' te pihenésed! Nem fog téged többé látni ez a' mellyék, melynek ékessége valál; és gazos füvek fogják bénöni a' mi sétáló helyeinket. Én pedig itt fogok ülni az én könnyeimben. E' kopár halmonn fogom táplálni fájdalmamat a' te emlékezeteddel, és zokogva nézek a' virágokra, melyek sirhalmodon illatoznak.

Rinó. Igaz a' te panaszod óh Laura! méltó a' te keserved! Az élet' örömet vesztetted el, és a' te ró'sadat a' kinyílás közben fújta szélyel a' hirtelen szélvész. De ne háborgasd a' halottak nyugodalmát haszontalan kiáltásokkal, és ne rövidítsd életedet a' te keserveddel.

LAURA. Az én örömöm, Rinó! a' fájdalom, az én keservem tetszik nékem, és könnyhűllatásimbann találok vigasztalást. Az életnek nehéz terhe nyom ugyan engem, de a' sirás könnyebbíti az én szívemet, és az én siralmom táplál engem. Az én könnyhűllatásom áldozat; és az én zokogásom kedves a' Télon porának!

A' DÉRHEZ,

Tsalárd szépsége az állhatatlan Tavasznak! szépen biztattal virágiddal, és a' gyümöltsökkel nem hagysz élni. Szép idő járt, a' meleg megindította a' bimbókat, a' fák virágzottak, és gazdag pompa volt a' hegyekenn és kertekenn elterítve. Mely édes reménységgel néztük a' virágokbann a' gyümöltsöket, és ily boldog tavaszban, mint örülnénk a' jöltévő nyárnak és ősznek, mely a' mi fáinkat meg fogja áldani. Haszontalan reménység! tsalárd idő! az éjszak lehell, egy hives éjtszaka vastag dérrel harmatozza meg a' virágokat, és a' gyümölts le volt szedve! — Hulljatok le ti is óh levelek! hulljatok. Nints már gyümölts, melyeket a' hévség és jég ellen óltalmaztatok. Majd a' nyári meleg napokonn jön az éhező útas, kinek megszáradt inye nedvesítést és táplálást óhajt. Közöttek fogja keresni a' megfrissítő gyümöltsöket, és nem találja azokat.

A'

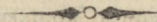
PANTLIKA.

EGY

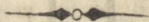
PÁSZTORI JÁTÉK

A'

GELLERT ÍRÁSAIBÓL,

A' JÁTSZÓ SZEMÉLYEK:

DAFNE, a' Fillis Annya.

FILLIS, a' Montán Kedvese.

MONTÁN, a' Fillis Szeretője.

DÓRIS, egy Pásztor Leány.

MIRTILL, Pásztor Legény.

ELSŐ JELENÉS.

DÓRIS, FILLIS.

DÓRIS.

Fillis! mit könnyökölsz itt magad egyedül?
Mint mikor dél tájbann a' kökörtsiny ledül.
Te, a' ki nekünk is kedvet tsinált, 's nevelt.

FILLIS.

Tudj' Isten jó Dóris! magam se tom mi lelt,
Tsak nints kedvem.

DÓRIS.

Még is kell okának lenni.

FILLIS.

Íd' akarék vászنام' meglotsolni menni,
'S egy fába a' kezem' nagyonn megütöttem,
Ott, a' hol a' vászنام' tegnap kikötöttem.
Úgy fáj hogy!

DÓRIS.

Tsak úgy van a' mikor sietünk,
Még e' nem oly nagy baj, ezenn segíthetünk;
De hol Montán?

FILLIS.

Még az Anyám is rám kerül,
'S szegény árva fejem! lemotskol emberül.

DÓRIS.

Biz' az én Anyám is fellobban hirtelen ;
De hol Montán?

FILLIS.

Úgy de ő úgy tesz szüntelen.
Az elébb is egy kis szekfüt zsáját szedék,
'S néki jön a' ketske, az a' kis nevedék,
'S egy takaró szálíg az álnok megette.

DÓRIS.

Ne bántsд szegényt! hiszen ő is azt szerette ;
De Fillis nem akarsz te engem érteni!
Hol Montán?

FILLIS.

Ki tudná a' Pásztort örzeni?
Ennekem nem rabom, a' hol tetszik ott jár,
Ki parantsol neki? szabad mint a' madár!

DÓRIS.

Hát már tsak úgy beszélsz? nesze neked Montán!

FILLIS.

Éj hadj békét Dóris!

DÓRIS.

Haragszol rá talán?

FILLIS.

Hogyne? Senki se vólt más oly érzéketlen,
Mint Montán én hozzám, Montán, a' hitetlen!
Ah! mint szerettem őt', mint jártam kedvére!
'S minap egy pánthikát köték a' kezére,

Ott, a' hol tántzoltunk a' tölgy árnyékábann,
'S gondold meg! ma láttam a' Clóé nyakábann.

DÓRIS.

Már a' nem szép dolog, de vigyázz reája,
Két pántlikának is lehet egy formája.

FILLIS.

Tsak nints olyan, mint az, már a' mind hijába,
Mert Montán tette azt a' Clóé nyakába.

Óh Dóris! a' mit az én kezem kötözött,
Megesmerem én azt száz pántlika között.

Nagy rég' hogy tsináltam, alig van két hete,
Sárga a' közepe, a' széle fekete,
Egyébütt meg hol zöld, hol kék, hol fejéres,
'S apró tseppetskéekkel mint a' harkáj véres.

Zöld selyemmel azt a' fát is rá tsináltam,
Hol az első tsókkal Montánt megkináltam,
Rajta van egy F. is, egy M. is van rajta,
Még is másnak adja, ládd a' kutya fajta!
De fuss az Anyám! — —

MÁSODIK JELENÉS.

DAFNE, FILLIS.

DAFNE.

No fijam! e' jö idő!

FILLIS.

De talán a' meleg nagyonn is rekkenő.

DAFNE.

A' nem árt semmit is sem egynek, se másnak,
 Még úgy lesz több száma a' búza rakásnak.
 Én most úgy megúntam volt magamat otthon,
 A' vásznadat néztem, jól szárad a' naponn.
 De tán bajod is van? úgy tetszik hogy sirtál?

FILLIS.

Nem biz' én!

DAFNE.

Hát nálad minek az a' tsanál?

FILLIS.

A' fejemnek, mert fáj.

DAFNE.

Ugyan van ám eszed?

Jobb bizony, hogy azt a' laput reá teszed.

De tudod ki ivott tegnap a' hőségbe'?

Ládd fiam! hogy ejted magad' betegségbe!

FILLIS.

Óh nem! az attól van, hogy ibóját szedtem,
 Hogy oly nagyonn sokszor feláltam, 's görnyedtem.

DAFNE.

Hát kinek szedted azt?

FILLIS.

Itt van?

DAFNE.

Nekem adod?

FILLIS.

Hiszen azért szedtem!

DAFNE.

Most te tsak tagadod.
Szép biz' ez! de talán a' Mirtill számára?

FILLIS.

Nem hág biz' e' sohá az ő kalapjára.

DAFNE.

Tán Montán? de ni tsak mint elpirúl bele?

FILLIS.

En könnyenn pirúlok; de még a' nem jele.

DAFNE.

Gondolom hogy könnyenn a' Montán nevére,
Hát miért nem pirúlsz el a' Mirtillére?

FILLIS.

En nem t'om, a' szívem feleljen érettem,

DAFNE.

Jól van jól! a' szived? de biz' észrevettem,
Szeretted te Montánt.

FILLIS.

Nem oly igen nagyon,

Hiszen mindég mondom mikor velem vagyok,
Hogy menjen el, mert van más egyéb dol-
gom is,

De ő fel sem veszi még ha haragszom is.

Ma is hogy korsómnak egy kis gödröt ások,
Nem szép, úgymond, mikor a' lányok dur-
tázások!

DAFNE.

De mást beszéll még is a' hügod Corinne.

FILLIS.

Olyan alávaló gyermeknek ki hinne ?

DAFNE.

Gyermek szöll igazat, már én tsak azt mondom !

FILLIS.

Akármit beszélljen arra semmi gondom.

Hiszén ha hogy olykor egy mézőnn legelünk,

Ha idő töltésre kettenn énekelünk,

Ha hogy olykor én is fúvok a' sipjába,

Már az oly nagy dolog ?

DAFNE.

Az semmi magába' !

De még is azt mondog ládd hogy elküldötted,

Mikor ott enyelgett néha körülötted !

FILLIS.

Ez meg is eshetett némelykor, megvallom ;

Oh de mikor az ő sipja szavát hallom,

'S ha azt a' felelő visszhang úgy megsejti,

Minden bosszúságát szívem elfelejti !

DAFNE.

Tán te vagy a' visszhang ? hisz' énekelhettek,

De én attól tartok, hogy szerelmeskedtek.

FILLIS.

De hogy Édes Anyám ! az eszünkbe' sintsen

DAFNE.

De durtzásságodról van a' ki megintsen !

FILLIS.

Hiszen ha mondta is, róla nem tehetek,
De nem következik ebből hogy szeretek.
Ő arra kér, mert már meg kell vallni látom,
Legyek barátnéja, 's ő az én barátom.

DAFNE.

Fiam! a' barátság hamar szerelmet szül!
De jobb leszs ha Montán a' nyája mellett ül.
Te pedig majd Fillis végy bé éjtszakára.

FILLIS.

Nem leszs semmi bajom nékem akkorára.

DAFNE.

De még is tsak egyél valami zöldséget,
Mely elüzzön rólad minden betegséget.
Én elmegyek, eszem tán egy kis gomolyát,
Te pedig leányom szedjél sok iboját!

HARMADIK JELENÉS.

DÓRIS, FILLIS.

DÓRIS.

Szegény Anyád rajtad ládd mint tünölödik!

FILLIS.

De ma úgy-é még is hogy nem zörgölödik?

DÓRIS.

Hát az orvossággal?

FILLIS.

Ott könnyenn segíték,
Mihelyt egy kis bodzát 's vad rutát keritek,
Mert ez, és a' töve az árva-tsanálnak,
Ő nála a' halál ellen is használnak.

DÓRIS.

Héj bezzeg az Anyád ha engem kérdene,
Meg tudnám én rajtad hogy mi segitene!
Montán.

FILLIS.

Eredj! eredj! tsak ne boszszants vele,
Mert már majd megfájul a' fejem is bele!
Mely jámbor, mely szelid volt a' tekintete,
Még is a' hitetlen ládd hogy rászédhete!
De semmi, tanultam én most ez embernél,
Rá nem szednek engem hidd többször egy-
szernél!

DÓRIS.

Jé már e' nagy harag! ha ha! — —

FILLIS.

Ni bizony még nevet!
Tán öszveszürtétek egymással a' leveit?
Héj Dóris! hívségem nehezenn sziveli,
Látvann hogy pántlikám más leány viseli.
Óh mert tsak azokat a' tsókokat szánom!
A' mit kapott tőlem az én rossz Montánom.

DÓRIS.

Hát meg is tsókoltad?

FILLIS,

Olyat hogy kérddhetel?

Látszik boldog leány hogy te nem szereted!
Ő kezdte el ugyan, ha nem akartam is,
Ha szégyenlettem is, ha vertem, szidtam is,
De biz' utóljára úgy ráfanyalodtam,
Hogy az ortzám néki még magam tartottam.
Kérd meg tsak a' küttől, kérd meg a' bodzástól,
Hány száz tsókok között váltunk el egymástól.

DÓRIS.

Hát osztánn szüntelen tsak tsokolódtatok?
'S az alatt egymásnak semmit sem szólltatok?

FILLIS.

Óh igen, de minden beszélgetés mellett,
Semmi is úgy jobbann, mint a' tsók nem kellett,

DÓRIS.

De hát még is osztánn miről beszéltetek?

FILLIS.

Óh te boldog leány! arról hogy szeretek,
Ő megölelt engem, én őt' megöleltem,
Ha ő kintsemnek hitt, lelkem! azt feleltem,
Ha mondta, tsak az én személyem betsüli:
'Tudod, hogy egyik szó a' másikat szüli.

DÓRIS.

No jól van, de osztánn nem úntatok erre?

FILLIS.

Tsak nem akadtam még ily boldog emberre!

Dehogy untunk Dóris! de észre se vettük,
Gyakrann, hogy az egész napot hova tettük,
Olyan hamar elmúlt!

DÓRIS.

A' furtsa állapot!

Azzal tölteni el a' mélységes napot,
Ölelni, galambom, tsillagom, szeretek.

FILLIS.

Haszontalan Dóris! mert ma nem nevetek.
Valamikor Montán, Montán volt én velem,
Mindég beszédessé tsinált a' szerelem.

DÓRIS.

Jól van! 's ha egy napot így eltöltöttetek;
Ugyan mond meg, más nap miről beszéltetek?

FILLIS.

Az is furtsa kérdés!

DÓRIS.

No de mond meg még is.

FILLIS.

Tudod hol felleges, hol tiszta az ég is:
Mi is hol tzivódtunk, hol öszvebékéltünk.

DÓRIS.

Tzivódni?

FILLIS.

Mint az ég, mi is tsak úgy éltünk.
Mert sokszor tzivódnak ám a' szerelmesek,
Még is azért minden napjaik kedvesek!

Néha egész nap is többet nem csináltunk,
Hogy egymás szemébe néztünk 's kukutskál-
tunk.

DÓRIS.

Tehát a' szerelem mind tsak képzelődés,
Ölelés, tsokolás, tréfa, és perlődés!

FILLIS.

Hát még enyelegni sem tudsz? óh ártatlan!

DÓRIS.

Nem biz' én, ez a' szó előttem hallatlan.
Hát mi az?

FILLIS.

Az tsak kéz 's ortza tzirólgatás,
Szerelmes beszédek, néha tsokolgatás.

DÓRIS.

Soha bizony soha! hát eb az ingetek,
Tziróka maróka, még úgy is tettetek?

FILLIS.

Tettünk bizony, 's ládd-é még is az átkozott
Engem mely szégyenbe 's gyalázatba hozott!

DÓRIS.

Igen bizony, hát most mit fogsz már csinálni?

FILLIS.

Szerelmem, pántlikám, és Montánt utálni.
No de mond meg magad, úgy-é ha szeretne,
Hogy két napba egyszer tsak hozzám jöhetne?
Látom én mind tegnap, mind ma is hogy kerül.
De Dóris! úgy tetszik, Mirtill jön emerről,

Mond, őrizze nyájam míg violát szedek,
Hisz' itt nints sem métely, sem viz, sem me-
redék.

NEGYEDIK JELENÉS.

DÓRIS, MIRTILL.

DÓRIS.

Isten hozott egyszer Mirtill! e' ligetbe,
Be régen nem láttunk! — mi az a' kezedbe'?

MIRTILL.

Egy kis állat.

DÓRIS.

Már azt nem szükség mondani,
Hiszen úgy se szoktak ott farkast hordani!

MIRTILL.

No hát itt van, nézd meg.

DÓRIS.

Már nem nézem, tedd el!

MIRTILL.

Mi a' Dóris! hát a' tréfát sem érthedd el?
Ne légy olyan kényes!

DÓRIS.

Van talán még eszem,
Hogy az olyan forma tréfát fel se veszem.

Nem szép, nem is szoktam mindjárt haragudni,
Tsakhogy, m'ért akarok tőled mindent tudni?

MIRTILL.

Hiszen tudni lehet, én mindjárt megmondom.

DÓRIS.

Ne mond bizony nekem, reá semmi gondom.

MIRTILL.

Jaj de haragos vagy! no de már a' minek?

Hiszen én megmondom, tsak ne szőlj senkinek.

DÓRIS.

Már én a' nyelvemmel kedvem szerint élek,
Ha tetszik hallgatok, ha tetszik beszéllek.

MIRTILL.

No de ne légy még is az ember echója;
Ládd-é ez a' Montán fekete rigója;
Ezt tavaj még Fillis a' fészkeből hozta,
'S kopaszonn Montánnak od' ajándékozta;
Szépenn tud fütyölni, most hogy arra mentem,
Nem volt othonn Montán, 's én bizony eltsen-
tem.

DÓRIS.

De hát ugyan abba' mi örömöd látod,
Hogy úgy meglophatod Montán jó barátod'?

MIRTILL.

De hagyd el! már ennek örülök, mondhatom,
Hogy a' tromfot tromffal viszszapótolhatom.
Tudod, hogy bánt velem ő is tavaj ősszel,
Mikor eldugatta a' tengeri tsősszel

A' seregélyemet? Én ezt feltartottam,
'S egy kedves nótádra meg is tanítottam,
Valaki tsak látta, mindjárt megszerette,
Az ének nótáját oly szépen ejtette.
Hilax! Chloris! tölem hogy gyakrann hallotta,
Hilax! Chloris! mindég utánnam mondotta.
Sokszor egész nap is ült a' juh hátára,
Mintha azt tartanak tsak az ő számára.
De furtsa állat volt!

DÓRIS.

A' bizony, tudom már,
Az a' nagyonn okos, nagyonn drága madár,
Mely hogy akkor a' négy nyarat meghaladta,
Nem akarád adni tiz tsóknak alatta,
De szegényt a' Milon kutyája megette!
Mirtill! itt van tiz tsók, kell-é most érette?
De megálj! jut egy kis tsalfaság eszembe:
Én most nem rég valék itt Fillissel szembe',
Ő hogy látta volna, azonn esküdözött,
Mikor tsókolgattál ott a' bokrok között,
Mirtill! most ezt rajta meg kék boszszúlani,
Mutasd a' rigót, 's mond —

MIRTILL.

Mit tudjak mondani?

DÓRIS.

Mond, hogy te Montántól kaptad e' madarat,
De ne ne vess osztánn! edd meg az agarat!

MIRTILL.

Tsak bizd rám, kilopom én biz' a' szemét is.

DÓRIS.

Most úgy is utálja a' Montán nevét is;
'S ha nevetés nélkül beszélsz, úgy elhiszi.

MIRTILL.

Jól van, a' tsintalan ő is el nem viszi,
Mikor a' tömlömönn megoldta a' hurkot,
De most megéitetem ám vele a' szurkot!

DÓRIS.

Én Chlóéhoz megyek. De ni! ahol jönnek,
Bújj izibe alá e' termett szőlőnek.

(mind ketten elmennek.)

ÖTÖDIK JELENÉS.

FILLIS, MONTÁN.

MONTÁN.

Fillis! mit futsz tölem, mi lelt oly hirtelen?

FILLIS.

Ha másként nem vagyok, így vagyok szüntelen.

MONTÁN.

Soha se láttalak még én ily méreggel.

FILLIS.

Soha sem is esett, a' mi tegnap reggel.

MONTÁN.

Tegnap? s nekem kellett valamit véteni?

FILLIS.

Álnok! szemembe is hogy mersz tekinteni?

MONTÁN.

No de hiszen mond meg.

FILLIS.

Ej jobb ha halgatol!

MONTÁN.

Úgy hát én nem tudom, miért pirongatol.

FILLIS.

A' szép! az igazság tsak mindég tiétek.

MONTÁN.

Az Istenért! mond meg hát mi az a' vétek?

FILLIS.

Ni biz' a' jó lelkű egy tseppet se bánja,

Még hogy én mondjam meg, tölem azt kívánja.

MONTÁN.

Fillis! Fillis! hát ez a' minapi beszéd?

Hol a' fogadásod?

FILLIS.

Ott, a' hol a' tiéd.

MONTÁN.

Hát ez az a' hívség, a' méket ígérted?

FILLIS.

Lassann Montán! mert így a' szívem' megsérted.

Hiv voltam én hozzád.

MONTÁN.

Hát én mit vétettem?
Hiv vagyok én hozzád.

FILLIS.

A' biz'! észre vettem.

MONTÁN.

Ah Fillis! galambom! életemnek fele!

FILLIS.

Nem vagyok én Chloé, tán álmadod vele?

Ni hogy beszél félre!

MONTÁN.

'S ezt még Fillis mondja?

Óh Fillis! a' vagyok, szerelmem bolondja!

(*egy kevéssé halgat.*)

Hát nem szólsz?

FILLIS.

Ma magam reá nem vehetem.

MONTÁN.

Hát veszszen el fűvem, juhóm, 's a' ligetem!

Ha megbántottalak, a' nagy Pánra vallom!

FILLIS.

De tudsz átkozódni derekasonn, hallom.

MONTÁN.

Ha Chloét szeretem: hát — —

FILLIS.

Tsitt! most kinevetlek,

Nem szereted? én meg téged nem szeretlek.

MONTÁN.

Még Chloével? de már ezt nem érdemlettem!

FILLIS.

Menj hitetlen hozzá, menj, mond meg helyet-
tem!

MONTÁN.

Én! Fillis! hitetlen? 's így hívsz te engemet?
Ki jobban szeretlek, mint az életemet;
Kinek a' volt 's a' lesz minden kívánságom,
Hogy te légy valaha kintsem 's boldogságom;
Hogy te veled éljek, 's hogy (óh édes álom!)
Hiv karjaid között érjem el halálom.
Már két esztendeje Fillis! 's kilentz hete,
Miólta hiv szivem téged megszerete,
Miólta tsak egy nap se ment le szárazonn,
Hogy meg nem láttalak vagy itt, vagy a' gazonn.
Hányszor örzötte más a' nyájam helyettem?
Mikor Fillis! veled, te veled lehettem.
Hány kedves, (bár Anyád szüntelen üldözött)
Hány kedves éjszaka múlt karjaid között?
Tudják a' tsemeték, tudják a' ligetek!
Napok! boldog napok! óh hova tűntetek?
Számodra egy páltzát, 's pohárt is tsináltam,
Melyre egy Erdei-istent faritskáltam,
Kinek, mig hívségem Fillis! kedvelletted,
Sok kövér juhokat áldoztam éretted.
Tovább is tsináltam majd fél esztendőnél;
Tudod Fillis! magad gyakrann a' kűtfönél,

Hogy elvágott kezem megmostad, 's töröltted,
Szánakozó kézzel nyomkottad, kötötted.

Fillis! kénszerítlek a' régi hűségre,
A' mi ligetünket őrző Istenségre,
Mond meg! ugyan mond meg, ki vólt oly
átkozott,

A' ki én felőlem néked hazudozott?

Mond meg, hogy változtál ilyen hideg jéggé?

FILLIS.

Azt a' te szived is megmondja eléggé.

MONTÁN.

Fillis! az én szivem mejjemet nem veri,

Mint a' ki tett bűnét érezi, 's esmeri.

FILLIS.

Hát hol a' pántlika, a' mit neked adtam?

MONTÁN.

Mindjárt előhozom, a' kunyhóba' hagytam,
A' szekfűd mellett van.

FILLIS!

Megbottsáss barátom!

Én semmit se hiszek, valamig nem látom.

(*Montán elmegy.*)

HATODIK JELENÉS.

FILLIS, MIRTILL.

(elő sullog)

MIRTILL.

Montán ám az ember! nints olyan itt körül,
Már a' barátoknak ő lehet tükörül!
Azt is nekem adja, a' mi legkedvesebb.

FILLIS.

Mit adott? a' fürjét?

MIRTILL.

Nem, annál kevesebb.

FILLIS.

A' Pintyét?

MIRTILL.

Találd ki ezért a' rigóért?

FILLIS.

Hát ezt adta neked? pénzért vagy jó szóért?

MIRTILL.

Biz' ő tsak úgy adta, én megint elhoztam.

FILLIS.

Úgy adta? de hisz' ezt én ajándékoztam,
Most tán tsak boszszantni akar ő engemet?

MIRTILL

Dehogy! hanem nekem keresi kedvemet.

FIL-

FILLIS.

Szép is az, hogy magát veled kedvelteti,
'S az én betsületem rontja, 's vesztegeti!

MIRTILL.

Azt mindjárt gondoltam, hogy úgy járok veled,
Hogy gyanús haraggal eltelik kebeled.

Semmi az, hogy nekem adta a' madarad:

Ha a' madár enyim, Montán tiéd marad.

De tudod Fillis mit? ezt a' himhez zárom,

Mig fészket rak, tojik, 's mig kikölt, megvá-
rom,

'S mihelyt arravaló leszsz, hát azt fogadom,
Hogy két tsonka-tollas fiját neked adom.

FILLIS.

Adsza tsak! a' biz ez, az én rigöm féle.

MIRTILL.

De megfúl, ha olyan markosann bánsz véle.

Lágyann tartsd! mert hát ha meg talál dögölni?

FILLIS.

(*megfojtja*)

Nesze itt van! magam meg akartam ölni.

Hitetlen Pásztorok! már azt sem tudjátok,

Hogy a' Pásztornékat mivel boszszantsátok!

De te el ne felejtsd a' fiját, ebadott!

Egy Pásztor megtartsa azt, a' mit fogadott!

MIRTILL.

Szerentsétlen Montán Pajtás! be megjártad!

Hogy azt a' kis rigöt onnan el nem zártad.

Ládd! már most megvallom, én ezt tsak el-
 loptam;
 Hogy az elébb Montán előtt elsullogtam,
 Benézek, hogy az új sipját megpróbálnám,
 Senki nints; hát ha most Montánt megtréfál-
 nam,
 Gondolom magambá! úgy is tavaj ősszel,
 A' seregélyemet eldugták a' tsősszel.
 Elhozom, te pedig féltő 's gyanús lélek;
 Megfojtád, oh mert ezt bánom a' míg élek!

FILLIS.

Hát ezt loptad? 's Montán nem tud semmit
 benne?

MIRTILL.

Jaj hiszen ha tudna, úgy mi bajom lenne?
 De ládd Dóris lovalt erre a' tréfára.

FILLIS.
 Az olyan tréfának ládd ilyen az ára!

MIRTILL.

De nem szép ám mindent oly nagyonn felvenni,
 A' ki tréfál, annak tréfát kell érteni.

FILLIS.

Mirtill! én karóhoz nem kötöm az ebét;
 Már bánom, de ládd! nem gondoltam egyebet,
 Tsakhogy meg akartok engem haragítani,
 Mert úgy is kezdtem volt már Montánt gya-
 nitni.

(hirtelen elmegy.)

HETEDIK JELENÉS.

MONTÁN, MIRTILL.

MONTÁN.

Jó szerentsét Mirtill! kedves énekelő!
Honnan vetődhattél most az egyszer elő?
Hát Fillist nem láttad? nem tudod hova ment?

MIRTILL.

Éppenn most vala itt, tán ott leszs oda lent,
Gondolom Dóriszal, ott ama nagy fánál;
Mert kért, hogy itt legyek addig a' nyájánál.

MONTÁN.

Bezzeg ugyan Mirtill volt ám tsetépaté!
Legnehezebb per az Aszszonyi-állaté!
Gondold meg! azt fogta Fillis erővel rám,
Hogy én másnak adtam a' kedves pántlikám,
A' melyet a' minap karomra kötözött,
Ott a' hol tántzoltunk a' zöld tölgyek között.
De nagyonn haragudt!

MIRTILL.

Már azt ki ténné fel?
Biz' én azt gondoltam, mind fenekig téjfel.
Hanem ugyan Montán! kérlek valamire,
Ha engemet szeretsz!

MONTÁN.

Nem kérhetsz semmire,
A' mit meg nem adok; de nem a' rigómat,
Mert inkább od' adom a' legjobb tinómat.

MIRTILL.

Nem kérek én semmit, tsak hogy megengedjél.

MONTÁN.

Eredj! eredj Mirtill! ne gyermekeskedjél!
Most tréfálni akarsz, vagy tsúfolni talán,
Nekem nem vétettél.

MIRTILL.

Még sokat is Montán!

Jaj! mert szintűgy félek, ha meg fogod tudni,
Hogy mig élsz, mindég fogsz reám haragudni.
Fillis —

MONTÁN.

No hogy Fillist talán megtsókoltad?
De kellett is, hogy ezt oly nagyon titkoltad!
A' nem szentségtörés, e' tsak tréfa játék,
Melyet én is töled nem tsak egyszer láték;
Hát ezt engedjem meg?

MIRTILL.

Óh nagyobb az annál!
Dóris is benne van. —

MONTÁN.

Bártsak már szöllanál!
Fillis! Dóris! mert már majd megharagudok,
En még a' vétkeedről egy tseppet se tudok.

Mond meg! nem haragszom, akármi leszs, hiszen

Roszs pajtás az, a' ki pajtásnak nem hiszen.

MIRTILL.

Ma hozzád indulok reggel a' lutsokba,

'S hogy senkit se látok ott a' kunyhókba,

A' rigód elhozom; Dóris előtalál,

Hérdi: mi van nálad? mit hozol? 's hol valál?

Megállok, 's mutatom néki a' rigódat,

És ő — (*halgat.*)

MONTÁN.

De mond tovább, ne hagyd félbe szódat!

MIRTILL.

Ö mond: „hé! meg kék most ezzel Fillist tsalni,

MONTÁN.

Szép is az barátom, úgy reám lovalni!

MIRTILL.

'S mond Fillisnek, hogy ezt neked Montán adta,

Úgy is haragszik rá.“

MONTÁN.

Ennye eb-ugatta!

MIRTILL.

Hát arra jön Fillis, 's Dóris meg elszalad;

Ni Fillis! mutatom néki a' madarad;

Nekem Montán adta; ő elveszi, 's így szöll:

Ennye! — —

MONTÁN.

Gondolom már, talán megtsipte jól?

Nem! hanem a' mint ott fogta, simította,
Mig félre tekinték, addig megfojtotta.

MONTÁN.

Már a' vastag tréfa! tsinnyánn szép tréfálni,
Nem pedig tréfából másnak kárt tsinálni.
Mert hisz' el lehetne nézni egy keveset,
De semmi, kurvannya! már ez is megesett!

MIRTILL.

Bizony az nekem is jó izünn nem esnék,
Ha így szántszándékkal káromat keresnék,
De tsak ne neheztelj oly nagyonn érette,
Majd egy szép galambot kapsz tőlem helyette;
Egy felől ró'saszin, fejer másik felől,
A' fejénn kontya van mind hátul, mind elől.

MONTÁN.

Tedd el a' galambod! ha a' rigó oda,
Ró'saszin, vagy fejer, a' nekem mitsoda?

MIRTILL.

No Pajtás! hogy hidd el, hogy szánom felette,
A' legjobb kas méhem küldöm el helyette,
Már azt az Anyámtól Licas sokat kérte,
Két legjobbuk juhát adta volna érte;
Meg tudná mondani Dainom ha még élne,
Hogy mindég ünszolta, 's járt rá, hogy tse-
rélne.

MONTÁN.

Nem vagyok én fősvény, kurvannya a' méhnek!
Biz' inkább örülnék a' Fillis kedvének.

De gyanakszik reám, 's nem mondja az okát,
Pedig már elhoztam néki a' pántlikát.

MIRTILL.

De követ gyanakszik! biz' ő tsak tetteti,
Az életét nálad jobbann nem szereti!

De meg akar rólad egészen győződni:

Azért szeret mindég perelni 's kötödni.

Az a' természete a' hív Szeretőnek.

NYÓLTZADIK JELENÉS.

MONTÁN, MIRTILL, FILLIS, DÓRIS.

MONTÁN.

Mirtill! mit tsináljak? nézzed ahol jönnek!
Úgy tetszik, hogy reszket majd minden tete-
mem.

FILLIS.

No Montán! megengedj, mert megtsalt a'
szemem;

Más pántlika volt az, a' méket gondoltam,
Most Clóénál valék, tőle tudakoltam.

Hát szent a' békesség?

MONTÁN.

Szent az én részemről.

FILLIS.

Felejtkezz el te is hát ez egy vétkemről.

Ez a' hirtelenség és féltés gyümöltse.

MONTÁN.

A' hiv Szeretőknek ilyen az erköltse,

Talán máskor te is nem hirtelenkedel,

Hanem meggondolod, a' mit tselekedel.

FILLIS.

De sokszor magammal még is nem birhatok.

MIRTILL.

Mert bizony oly kutya erköltsre kaptatok,

Hogy a' Pásztorokat szembe utáljátok,

De ha elhagynának, értek meghalnatok.

DÓRIS.

Lassann Mirtill! ne tartsd magad oly okosnak!

Nem tudod? —

MIRTILL.

Talán azt, hogy mély partot mosnak

A' lassú patakok. De elég az hozzá,

Hogy a' fejér Népet Isten megátkozá,

Mert félig mind féltő, félig mind szerelmes.

DÓRIS.

Bár neked se lenne valaki kegyelmes

Rigó tolvaj!

FILLIS. (*Montánhoz.*)

Igaz! ugyan megjártam ám! — —

Ennye! be vas villa szemeket vetel rám!

MONTÁN.

Nem biz' én! hallottam, mi történt veletek,
Azzal mind a' kettenn hirtelenkedtetek:

Te abba', hogy hittél; ő meg hogy elvette,
De hiszen rosszsz végből ő se tselekedte.

Azért ne hidj mindjárt, ne legy oly hirtelen.
Hiv volt az én szívem, 's hiv marad szüntelen!
Mind Dóris, mind Mirtill, mind te, hibázatok;
De én nem haragszom, jó fiúk! reátok.
A' pántlikádat is, ládd Fillis! elhoztam.

FILLIS.

Eredj Montán! eredj! mert már megátkoztam.
De tudod, hogy esett? Clóé megszerette,
'S mind addig kötötte, a' mig kiköthette.
De semmi, te vagy már minden boldogságom,
A' szívem, 's ez a' tsók légyen bizonyságom.

MIRTILL.

Hát még tsókolódsz is? ennye gonosz fajta!

FILLIS.

Ez az én Montánom, ne ütközz meg rajta!

MIRTILL.

De tudjátok-é mit? err' a' híres perre,
Ma hajtsuk bé jökor a' juhót egyszerre.
'S majd naplement felé, ha minden megfejet,
Menjünk ki a' gyepre, 's együnk ott friss tejet.
'S osztán valamit is kék már indítani.

MONTÁN.

'S hát mit?

MIRTILL.

Zálogosdit legjobb leszsz játszani.

MONTÁN.

En játszom akármit.

DÓRIS.

En ki nem maradok.

FILLIS.

Ha Montán is játszik, zálogot úgy adok.

MIRTILL.

Montán! mit tsinálnak, a' kik szeretgélnek?

MONTÁN.

Néha özszevesznek, néha megbékélnek.

MIRTILL.

Mit Fillis?

FILLIS.

Restellem koptatni a' számat,

Kérd meg inkább ezt a' peres pántlikámat.

MONTÁN.

Egynek a' másakra igen nagy a' gondja.

MIRTILL.

Féltik egymást úgy-é? azt igazánni mondja.

JEGYZÉSEK.

1. *Vajdán, hol a' testvér bátyja Dobozy Mihály lakik.*
2. *A' régieknél tserfából szoktak a' vitézeknek koszorút fonni.*
3. *Gróf Haller János.*
4. *Gróf Kisasszony Haller Klára, Gróf Kornisné.*
5. — — — — — *Cecilia.*
6. *Poldi, a' két ifjú Grófok János és László inassa.*
7. *Özvegy Gróf Haller Péterné.*
8. *Nagy barátságban élt Beöthy mindenkor Beliczayval. Együtt szolgáltak Bihar Vármegyében először, Beöthy mint Ordinarius, Beliczay mint Substitutus V. Ispány.*
9. *A' régiek cziprus fát szoktak az olyan ház előibe tenni, melyben valaki meghalt.*
10. *Budán az Ország-Háza Palotájában szokott tartatni a' jársági mulatság.*

FOGLALAT.

Indulj - Dal.	- - - -	3
A' Czenczi Ró'sája.	- - - -	6
Ovidiusból Trist. Libri IV. Eleg. 6.	- - - -	7
Az együgyű Paraszt.	- - - -	11
A' Reménységhez.	- - - -	15
A' Tserfa.	- - - -	17
Achillestől a' Hector testét kérő Priamus.	- - - -	19
A' Reggel.	- - - -	21
Egy szép Leányhoz.	- - - -	23
A' Sirhalom.	- - - -	25
Hertzeg Kóburg győzedelmére.	- - - -	26
Glycerium. Wielandból.	- - - -	27
Az első borotválkozás.	- - - -	29
Egy Megvettetettnek keserve.	- - - -	30
A' nagy Szüret Telegdenn.	- - - -	32
Horatiusból Liber II. Ode 10.	- - - -	34
Az én Szeretöm.	- - - -	36
Egy Ifjú a' jegy vissza adáskor.	- - - -	38
A' Poéta.	- - - -	39
Az igaz világi boldogság.	- - - -	41
Dobozy Mihályhoz.	- - - -	42

Sohajtas Fillishez.	-	-	-	44
A' Tavasz.	-	-	-	45
Jó az Isten.	-	-	-	49
A' Hóldhoz.	-	-	-	50
A' búš Puttonos.	-	-	-	51
Belgrád megvétele.	-	-	-	53
Béóthý János halálára.	-	-	-	54
A' szerelmes Pásztor.	-	-	-	55
A' Fogadás.	-	-	-	58
Az Emberi - szeretetről.	-	-	-	59
Belicyai Jó'sef Sirhalma.	-	-	-	60
Fillishez.	-	-	-	62
A' Tsermelyhez.	-	-	-	63
A' bódog élet.	-	-	-	64
A' haszontalan várakozás.	-	-	-	65
A' jó Estve.	-	-	-	66
Hertzeg Kóburg győzedelmére, Belgrád megvételekor.	-	-	-	68
A' fő Bóldogság.	-	-	-	70
Clóé búš Estvéje.	-	-	-	71
A' Szekfü.	-	-	-	72
Nem szeretek.	-	-	-	73
Mirabeau halálára.	-	-	-	74
A' Szerelem bóldogsága.	-	-	-	75
Dámon.	-	-	-	76
A' haldokló Keresztyén.	-	-	-	77
Ifjabb Gróf Teleky Imrének.	-	-	-	78
A' megváltozott Dóris.	-	-	-	79
A' haszontalan áldozat.	-	-	-	80

A' hiréhen, meghó't.	81
A' hallgatás mentsége.	82
A' Péczeli Kert.	84
Fillishez.	87
II-dik Jó'sef halálára.	88
A' mai Világ.	89
A' Kivánság.	90
A' Panasz.	99
A' Dérhez.	106
A' Pántlika, egy Pásztori Játék.	107

Reimprimatur,

excepto tamen Frusto Secundo (*)
pag. 3-a et consequentibus deleto de
Petro Zrínyi sonante.

Ex Officio Regii District. Revisora-
tus M. Varadini. Die 2-a Septembris
1819.

Ladislaus Gedeon. mpr.
Reg. Libr. Censor.

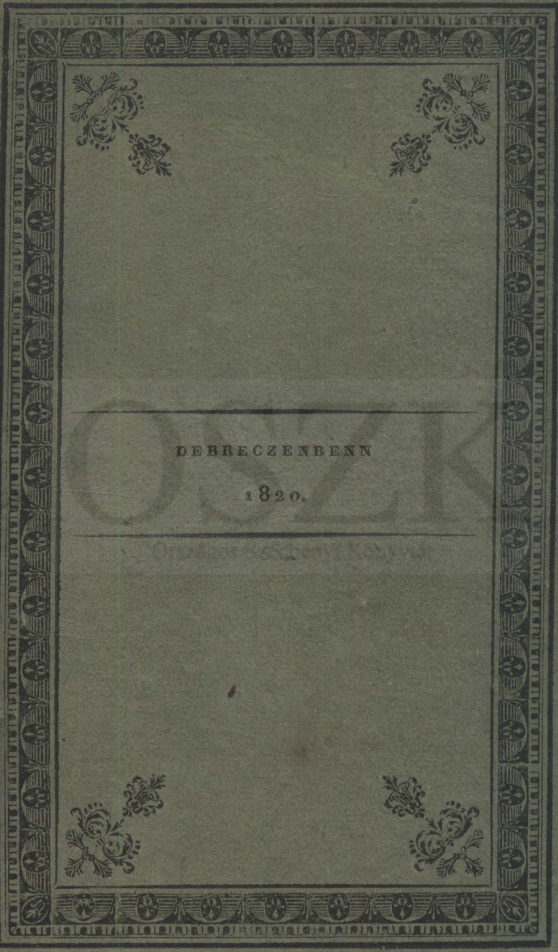
Jegyzés. ()* Itt czélozás vagyon ennek a'
Munkának első (t. i. az 1791-dik Eszten-
döbéli) kiadásábann volt Második Rend-
béli Versre; mely, ennek, mint tsupa
Poétai Munkának, sem természetével,
sem mostani új kiadása czéljával, meg
nem egyezvénn, igen helyesenn és mélt-
tann, kihagyódik.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

DEBRECZENBENN

1820.